

ŽELEZAR

Jesenice, 16. februarja 1989

Številka 6 • XXXVIII

Delovni cilji in uresničevanje

Proizvodnja in prodaja v številkah

OBRATI	SKUP. PROIZ.		PROIZVODNJA ZA PRODAJO			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	109,2	108				
Jeklarna 2	109,4	97				
Livarna	100	100			60,0	85
VBS	119,6	103	1490,8	71,3	6565,2	98
HVB	104,2	101	4041,8	109,8	12518,3	101
HVJ	98,8	97	870,4	101,2	2730,6	98
PVT	113,1	106	893,8	123,4	2518,5	108
VDP	70,3	82	2395,2	92,4	7925,2	94
Žičarna	110,5	100	1232,3	118,4	3506,4	104
Jeklovlek	85,7	93	969,4	93,2	3312,3	100
Elektrode	87,7	87	466,8	68,6	1479,2	67
Žehljarna	99,6	96	184,1	58,2	788,9	81
Žič. valj.	113,1	111	234,1	52,0	1984,2	132
ŽELEZARNA	107,8	101	12778,7	94,7	43388,8	99

Zaostajanje odpreme za izpolnjevanje plana skupne proizvodnje, ki je prisotno praktično že od meseca decembra se nadaljuje tudi v mesecu februarju. Tako v prvih fazah proizvodnje izpolnjujemo ali celo presegaemo skupno proizvodnjo (Jeklarna, Valjarna bluming štekel) ne uspejo pa temu primerno proizvodnjo tudi zaključiti do zadnje faze in jo odpremiti. Že v januarju in delu meseca februarja, ki je za nami, smo medfazne zaloge povečali za preko 1000 ton. Ob tem se moramo predvsem zamisliti nad dejstvom, da je bilo za teh 1000 ton v odvisnosti od stopnje predelave kjer se sedaj nahajajo, porabljen že mnogo sredstev — od surovin in elektro energije v jeklarni do ostalih stroškov, ki smo jih že morali poravnati, za vse to pa se nismo dobili plačila. Pri tem gre za vrednost približno 6,5 mia din, ki obremenjujejo poslovanje in za katere je potrebno najmanjše kreditov, ki pa pomenijo direktni strošek. Priznati moramo, da kljub mesečnemu doseganju plana odpreme nismo mogli uskladiti s povečano proizvodnjo v jeklarni in izvedene nabave polizdelkov z odpremo.

Situacija je kritična tako v TOZD Ploščati program kot tudi v TOZD Okrogli program. Pri tem moramo priznati, da so bile vremenske razmere zelo ugodne za ta čas in moten zaradi oskrbe z elektro energijo do sedaj ni bilo.

Iz teh vzrokov mora biti naša pozornost usmerjena v finalizacijo naše proizvodnje. Delati z visokimi zalogami polizdelkov in visokimi zalogami v medfazni proizvodnji pomeni delati predrag.

Zaradi vremenskih razmer se izredno zaostrova vprašanje oskrbe z električno energijo in vodo. V informaciji, ki je bila posredovana kolektivu, sem skušal pojasniti ukrepanje, ki je nujno, da v danih razmerah obdržimo proizvodnjo na čimvišjem nivoju. Pri tem je posebej pomembno, da strogo izvajamo vse ukrepe in sicer:

1. Varčevanje pri direktnih porabah elektro energije (el. pogoni, peči za termično obdelavo, razsvetljava itd.)

2. Zaradi omejitve bo potrebno prilagajanje obratovanja trenutnim elektro energetskim razmeram — ustavitev obratovanja posameznih agregatov in obratov.

3. Z obratovanjem v času, ko je elektro energija na razpolago skušati nadoknaditi vse izpade.

Posebna je problematika na področju oskrbe z vodo. Zaradi nizkega vodostaja so težave v oskrbi s hladilno vodo velike in je potrebno izvajati in vršiti stalni nadzor nad porabami.

Enako velja seveda tudi za pitno vodo. V izvajanju so tudi ukrepi za preprečitev prekomernega onesnaževanja vseh iztokov. Iz tega vzroka je potrebno izvajati vsa navodila v lužilnicah HVB in Žičarna, lužilnica na Javorniku pa je morala zaradi teh razmer prekiniti z obratovanjem.

Iz vse te problematike pa moramo zaključiti, da bo rezultat odvisen predvsem od delavcev Železarne in njihove pripravljenosti prilagajati svoje delo možnostim, ki bodo podane od razpoložljive energije.

Podpredsednik poslovnega odbora
za proces
Božo Bartelj

Podpisana pogodba o ustanovitvi mešanega podjetja

Pozorni bralci so v enem od člankov v prejšnji številki Železarja že zasledili informacijo o aktivnostih v zvezi s podpisom pogodbe o ustanovitvi podjetja za proizvodnjo rezalnega orodja med Železarno Jesenice, Metalko Ljubljana in J.F. Helmod Chicago. Delavski svet je na svoji zadnji seji dal soglasje k sklenitvi te pogodbe, 7. februarja pa so jo predstavniki vseh treh podjetij tudi podpisali. Za našo železarno predstavlja sklenitev te pogodbe pomemben dosežek pri iskanju možnosti prestrukturiranja, hkrati pa dokaz, da je na podlagi dobrih tehnoloških rezultatov mogoče pridobiti zaupanje tujih podjetij in zagotoviti skupno nastopanje na svetovnem trgu.

Ce vas zanima, kako je prišlo do ustanovitve mešanega podjetja, kaj vse je bilo treba storiti, da smo dosegli sklenitev pogodbe in kako bo potekalo uresničevanje tega projekta v prihodnje, si preberite, kaj so nam o tem povedali predsednik poslovnega odbora Boris Bregant, podpredsednik poslovnega odbora za razvoj dr. Marin Gabrovšek in strokovni sodelavec sektorja za razvoj in raziskave Vinko Pogačnik.

Boris Bregant, predsednik poslovnega odbora Železarne:

»V torek, 7. februarja, smo po maratonskih pogajanjih podpisali pogodbo o ustanovitvi podjetja za izdelavo rezalnih orodij s firmo Helmod iz Chicago in ljubljanske Metalko. Na teh pogajanjih smo morali prepričati ameriške partnerje, da v Jugoslaviji obstaja ljudje in podjetja, ki jim lahko verjamejo. Osnova za ustanovitev podjetja je bila kvaliteta našega jekla. V predhodnih razgovorih smo ameriškimu

partnerju zagotovili, da lahko izdelamo jekleni polizdelek točno določene kvalitete in v zahtevani obliki. V dogovorjenem roku smo proizvojanjo tega polizdelka tudi osvojili.

Nas je k ustanovitvi mešanega podjetja za proizvodnjo rezalnega orodja vodilo predvsem iskanje načinov čim višje stopnje finalizacije naših izdelkov, pri čemer naj bi bila, glede na cenovno osnovnega materiala, čim višja tudi vrednost končnega izdelka. Naš osnovni smoter ni bil odpiranje novih de-

Dobro gospodarjenje je osnova za solidne osebne dohodke — dobra metodologija zagotavlja pravičnejše ugotavljanje zahtevnosti del in nalog

V dneh, ko se pripravljamo na odločanje o potrditvi nove metodologije za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog in o spremembah samoupravnega sporazuma o delitvi osebnega dohodka, je gotovo bolj kot sicer prisotno razmišljanje tudi o nominalni višini izplačanih osebnih dohodkov. Pogosto se v teh razmišljanjih po nepotrebnem poveže nezadovoljstvo nad padcem osebnega in družbenega standarda z načini in pristopi pri ugotavljanju deleža posameznika pri doseganju skupnega rezultata. To nas včasih pripelje tako daleč, da delitev postane prvo in edino vprašanje, ki razmišljanje o ustvarjanju osnov za realno višino sredstev za osebne dohodke potisne v drugi plan. Zato je morda prav, da tudi o tem nekoliko bolj razmišljamo v teh dneh.

Ne bo odveč, če ponovim predvidevanja o možnem gibanju poslovnega rezultata Železarne Jesenice v letu 1989 in v okviru tega tudi o gibanju sredstev za osebne dohodke.

Vemo, da v teku leta 1988 nismo mogli premagati vseh ovir na startu v poslovno leto v tolikšni meri, da bi ga zaključili pozitivno. Realno smo negativni rezultat sicer zelo zmanjšali, pa vendar nam ob koncu leta še vedno ostaja del izgube iz prvega polletja. Bolj kot nominalna vrednost izgube so pomembni trendi gibanja le-te in analize realizacije ukrepov znotraj in izven Železarne.

Nesporna je ugotovitev, da smo naredili velik korak v produktivnosti in tehnološki sigurnosti. Tudi odmev tržišča v zvezi s kvaliteto naših izdelkov je ugoden, kadar nas primerjajo z drugimi jugoslovanskimi železarnami. Torej je poslovni rezultat v največji meri odvisen od stroškov, ki smo jih povzročili s svojim delom in obnašanjem ter vrednosti izdelkov, kot jih priznava trg.

Predvsem na stroške v največji meri vplivamo mi sami. Ta vpliv je res različen od nivoja odločanja, vendar nihče ni izvzel iz tega procesa. Stroški namreč nastajajo pri vsakem delu.

V vsakem družbenem in poslovnem sistemu je naveda in potreba, da se določi možne okvire poslovanja za panogo in posamezno poslovno leto. Pri tem se določijo deleži iz ustvarjenega rezultata za materialne stroške, finančne stroške, razvoj, osebno in družbeno porabo ter pričakovani dobiček. Tudi mi v letnih načrtih načrtujemo ustvarjeno vrednost in delitev le-te na posamezne vrste porabe. Visoka in stalno rastoča inflacija nas je privedla do tega, da začnemo ustvarjeno in delitev prikazovati v neki realni vrednosti, ki jo izražamo v obračunskih di-

narijih ali procentualnih deležih, da nas ne zapelje visoka nominalna vrednost.

V letu, ki se je dobro začelo, smo se namenili, da realno povečamo osebne dohodke. S tem smo se odločili, da tudi povečamo delež ustvarjenega rezultata v ta namen. Logično je, da brez ustreznega zmanjšanja drugih postavk ali povečanja prodajne vrednosti to ni mogoče. Toliko bolj, ker želimo ustvariti tudi akumulacijo, ki jo bomo porabili za povečanje skupne porabe in nove razvojne korake.

Prvi podatki iz kontrole letnega načrta niso navdušujoči. Vse preveč je vgrajenih želja za raznorazne porabe in premalo pripravljenosti za racionalno rabo vsak dan dražjih surovin, energije in storitev. Radikalna sprememba v pristupu do porabe vseh vrst, ob istočasni realizaciji vrste in količine izdelkov, bo torej prva in največja naloga, če hočemo doseči višje osebne dohodke.

Vse to moramo vedeti tudi v trenutkih, ko razmišljamo o osebnih dohodkih, izplačanih na osnovi rezultatov in razdeljenih po starem načinu ali novi metodologiji. Naravno je, da vsak želi in pričakuje za dobro opravljeno delo dober zaslužek. V sedanjem trenutku je tudi normalno, da vsak pričakuje nekaj več. Vendar ob istem rezultatu posamezniki lahko prejmejo nekaj več le na račun zmanjšanja deleža drugih, ali pa tako, da skupaj ustvarimo toliko, da nihče ne bo ničesar izgubil, medtem ko bi tisti, ki doprinesajo več, več tudi dobili.

Ce torej izdelamo primerjavo za neko preteklo obdobje, rezultat v nobenem primeru ne more biti zadovoljiv. Enak rezultat pomeni, da ostajajo vse nedorečenosti in že obstoječe zahteve po spremembah brez ustreznega strokovnega pristopa, različen rezultat od doseženega pa zahteva vse analize in procedure preverjanja, ki so predvidene in podrobno razložene v gradivih in informacijah o uvedbi nove metodologije.

Zato ponavljam, da le boljši rezultati in strokovnejši pristop k vrednotenju zahtevnosti del in s tem tudi deleža v delitvi sredstev za osebne dohodke lahko doprinesejo k večjemu zadovoljstvu vseh zaposlenih.

Večina ocen o predlagani metodologiji je pozitivna. To kaže na to, da je dosedanje delo opravljeno strokovno in kvalitetno. Dane so osnove za pošteno delitev in možnosti dokazovanja eventualnih sprememb.

Predsednik poslovnega odbora:
Boris Bregant

21. februarja gremo vsi na referendum

Referendum je najbolj demokratična oblika odločanja, zato se bomo o predlagani METODOLOGIJI za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog, o spremembah Samoupravnega sporazuma in o Pravilniku o delitvi osebnega dohodka odločili na referendumu. Te spremembe bodo vsem temeljnim organizacijam in delovni skupnosti omogočile uporabo Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe tako, kot smo ničkolikokrat poudarjali.

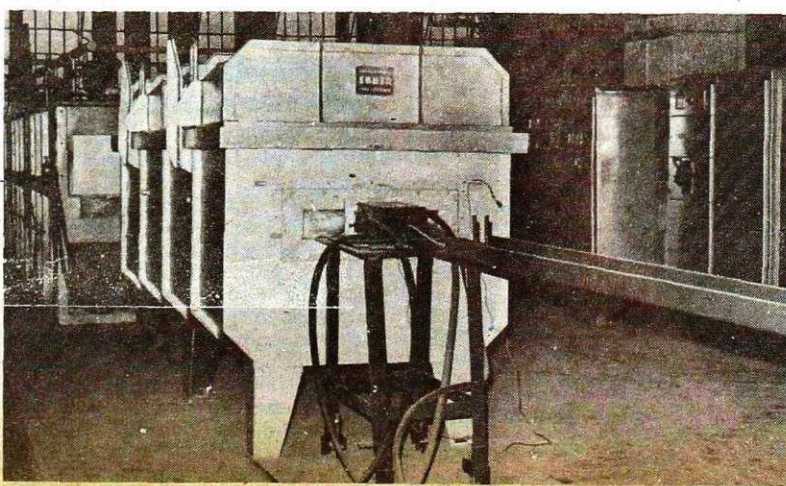
Predloge teh sprememb so ob sodelovanju zunanjega strokovnjaka pripravili naši strokovni delavci, ki so v predložene rešitve poizkušali vgraditi čimveč strokovnosti in spoznanj iz naše prakse, pomemben prispevek h končnemu oblikovanju predloga pa je dala tudi bogata javna razprava. V čistopis predloga je prav po zaslugi javne razprave prišlo kar nekaj pomembnih rešitev — med drugim tudi dvajset plačilnih razredov, namesto predlaganih petnajst. Tudi stališča Izvršnega odbora sindikata Železarne, ki so nastala na osnovi razprave po os-

novnih organizacijah, so v mnogih delovnih okoljih in občnih zbiorih dobila pomembno podporo. Vse zahteve, ki jih je Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Železarne posredoval delavskemu svetu Železarne, so bile upoštevane.

Kljub temu moramo ugotoviti, da se ob zaključku razprave tako kot ponavadi še vedno izpostavlja bojazen in skrb, ali bodo predlagane rešitve primerne tudi v praksi. Ta načelna pripomba, ki se kot rdeča nit pojavlja skoraj povsod, povečuje odgovornost vseh pripravilcev predloga in vseh tistih, ki smo se do predlaganih rešitev že morali opredeliti. To pa so predvsem naši vodilni in strokovni delavci, delegati v odboru za uresničevanje samoupravnih aktov, delegati v delavskih svetih in vodstva sindikalnih organizacij, ki so glede na vsebino predlogov morali odločiti o primernosti predloženih novosti, o poteku in rezultatih javne razprave ter o nadaljnjem postopku, to je o razpisu referendumu.

Precej pogosto so tudi zahteve o prikazu izračuna zahtevnosti delovnih mest v točkah. S tem bi po mnenju nekaterih odstranili vse dvome in ugotovili glede nove metodologije, kaj nam bo prinesla. Čimprej bi radi zvedeli, koliko točk bodo ocenjene naloge, ki jih opravljamo, in seveda tudi to, kakšen bo položaj posameznika napram drugim znotraj in zunaj svojega obrata, sektorja ali oddelka.

Pri načrtovanju postopkov sprejemanja metodologije se je delavski svet Železarne odločil poudariti predvsem novo metodologijo, ki jo želimo uveljaviti kot merilo in enoten instrument, s katerim bomo na novo izmerili zahtevnost vseh 2250 delovnih mest v naši Železarni. Podrobnosti v zvezi s točkami bi razpravo lahko odmaknile od bistva

Pilotna naprava za kaljenje hladno valjanih trakov (foto: Irena Kučina)

(Nadaljevanje na 2. strani)

21. februarja gremo vsi na referendum

(Nadaljevanje s 1. strani)

predlaganih novosti, saj se navsezadnje ne želimo pripraviti za vsako točko posebej, ampak si prizadevamo ustvariti sistem nagrajevanja, po katerem bo objektivna pravičnost zagotovljena z vso strokovnostjo in postopkom — z metodologijo, ki bo onemogočila razne manipulacije, komolčarstvo in podobno.

Sistem primerjalnih kategorij, ki ga uporabljamo sedaj, nam vsega tega ne daje, zato so kritike na sedanjo prekatégorizacijo prav gotovo upravičene. Ta začarani krog nenehne primerjanja in številnih pritožb je rešljiv samo z novim sistemom nagrajevanja, v katerem je metodologija ugotavljanja zahtevnosti del in nalog neobhodno potrebna kot meter pri odmerjanju dolžne, najsibo velike ali majhne. Zahtevnost del in nalog, pa tudi vse spremembe, bomo z novo metodologijo vedno lahko odmerili z isto natančnostjo, zato bo tudi v katerikoli času možno že odmerjeno tudi preveriti, še neodmerjeno pa pravilno odmeriti in nadoknaditi, če bi prišlo do napake ali do širitve del in nalog. Ocenjujemo, da je to ogromna prednost pred sedaj veljavno primerjalno metodo, zato se zavzemamo za njeno uresničitev. Seveda bodo take rešitve možne šele v primeru, če se bo večina delavcev v vsaki temeljni organizaciji in v delovni skupnosti na referendumu odločila, da predlagane rešitve tudi sprejme.

Glede tega, ali so predlagane rešitve res primerne za večino delavcev in ali se v njih hote ali ne hote skrivajo pomankljivosti, ki bi lahko bistveno in pomembno ustvarile nezadovoljstvo med delavci, smo se na sindikatu dogovorili za zaščitni ukrep. Kot varovalko v sistemu predlagamo delavskim svetom temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, da v slučaju večjih pomankljivosti, ki bi se morebiti pokazale že po sprejeti pozitivni odločitvi na referendumu, takoj ukrepajo skladno s svojimi pooblastili, saj so uskladišne že

izmerjenih zahtevnosti del na delavskih svetih obvezne. S tem postopkom bodo ustrezno zavarovani interesi delavcev v smislu poštene odmere zahtevnosti del in nalog ter s tem povezanega nagrajevanja. Nezaupanje delavcev ali rizik, s katerim gremo sprejemati novosti, je s tem bistveno manjši, saj bomo izračune preverjali tudi tik pred uporabo, to pa pomeni, da bomo tudi praktično preverjali sistem, ki ga sprejemamo. S tem bi ustregli tudi nekaterim zahtevam o poskusnem enoletnem obdobju in podobno, saj je delavskemu svetu naloženo, da stalno preverja učinkovitost novega sistema nagrajevanja in zadovoljstvo delavcev ter da o tem najmanj enkrat letno zahteva poročilo, predlaga dopolnilne ukrepe, spremembe in podobno.

Kaj pa, če novosti na referendumu ne sprejmemo!? Prvi odgovor je: nič. Vse bo ostalo po starem. V vsakem primeru bo višina naših osebnih dohodkov odvisna od boljših ali slabših rezultatov gospodarjenja. Temu se ni mogoče izogniti. Žal pa bodo ostali tudi nezadovoljstvo s prekatégorizacijo, prerivanje in dokazovanje pred komisijo za prevrednotenje itd.

Drugi odgovor se naslanja na tisto, kar bi lahko pridobili, a bi si z negativnimi odgovori na referendumu zaprli vrata. Na sindikatu ocenjujemo, da bi z novim in v nadaljevanju še dopolnjenim sistemom nagrajevanja dosedanje probleme na tem področju najmanj razpolovili in si zagotovili objektivno pravičnost tako pri odmeri kot tudi pri uveljavljanju možnih pritožb. Vsaka pritožba bi bila po novem v celoti opta na popis delovnega mesta, ki ga z novo metodo kadarkoli lahko ponovno preverimo in odmerimo vse uveljavljene spremembe. Delavci Železarne smo se v glavnem z opisi že seznanili, morebitni zaostanki na področju popisov in seznanjanja z njimi pa bodo odpravljene še pred referendumom. To je nesporna pravica vsakega delavca.

In na koncu še nekaj o odgovornosti za predlagane rešitve! Tu dileme sploh

ni. Za vsemi predlogi stojijo ljudje, strokovnjaki in vodilni delavci Železarne, ki so z vsem svojim znanjem, izkušnjami in odgovornostjo pripravili rešitve, ki naj bi čimbolj ustrezale večini delavcev v naši železarni. Tej odgovornosti se nihče ne izmika niti se ji ne more izogniti. Če bo njihove predloge potrdila tudi praksa, potem jim bomo dali vse priznanje, če pa bi v praksi ugotovili systemske napake, ki bi povzročile veliko nezadovoljstvo med delavci, potem bomo morali njihove napake oceniti in terjati odgovornost, tako kot to dela razvitejši svet, h kateremu se v tem času obračamo. To seveda ne velja samo za ta primer, ampak za vsako naše ravnanje v okviru zadolžitve, ki jih imamo.

Tako torej! Pojdimo 21. februarja vsi na referendum in glasujemo po svoji volji in prepričanju.

S tem prispevkom so še enkrat poudarjena stališča sindikata Železarne, kajti zavedamo se, da je stopicanje na mestu dovolj in da le s stroko in odgovornostjo lahko krčimo pot naprej v urejenosti pogoje gospodarjenja, katerega pomemben del je tudi pravično nagrajevanje.

Predsednik KOO sindikata
Železarne Jesenice
Edo Kavčič

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD DRUŽBENI STANDARD
z dne, 6. 2. 1989

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge v počitniškem domu

BIOGRAD N/M

1. upravnik	1 oseba
2. vodilna kuharica	1 oseba
3. ekonom	1 oseba
4. administrator	1 oseba
5. servirka	1 oseba
6. točilka	1 oseba
7. gospodar	1 oseba

CRIKVENICA

8. ekonom	1 oseba
9. administrator	1 oseba

POGOJI:

- pod 1. dokončana srednja šola
- pod 2. gostinska šola — smer kuharstvo in pet let delovnih izkušenj
- pod 3. in 8. poklicna šola trgovske ali gostinske smeri, vozniški izpit
- B kategorije
- pod 4. in 9. administrativna šola
- pod 5. in 7. osnovna šola
- pod 6. poklicna gostinska šola — natakar

Za delo v počitniškem domu se lahko prijavijo tudi delavci, že zaposleni v Železarni. Nudimo brezplačno prenočišče in hrano. Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas predvidoma od 10. junija do 30. septembra.

Administratorja v Crikvenici bomo zaposlili samo v juliju in avgustu, s krajšim delovnim časom 6 ur dnevno. Osební dohodek bo določen v skladu z določili samoupravnih aktov.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na kadroviski sektor Železarne Jesenice, z oznako za TOZD DRUŽBENI STANDARD.

Seja odbora za gospodarstvo

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne Jesenice je na 17. seji 7. februarja obravnaval običajne točke dnevnega reda: pregled sklepov, odpise in pripise razlik pri poslovanju s tujino ter oceno izvajanja in predlog operativnega programa proizvodnje.

Na predlog zunanje trgovine je odbor sprejel dva odpisa in dve reklamaciji, ki so nastali pri poslovanju s tujino. Ob obravnavanju reklamacij so člani odbora ugotavljali, da proces uvajanja samokontrole ne poteka dovolj hitro in učinkovito, kar dokazujejo tudi reklamacije, zato zahtevajo od poslovnega odbora, da pripravi analizo problematike uvajanja samokontrole.

Odbor se je seznanil z rezultati izvajanja operativnega programa proizvod-

nje v mesecu januarju in ugotovil, da so rezultati še naprej dobri, saj je bil načrt skupne proizvodnje izpolnjen 101,1 %, načrt blagovne proizvodnje pa 100,9 %. Za mesec februar predvideva operativni program proizvodnje 89.950 ton skupne proizvodnje in 29.700 ton končne proizvodnje za prodajo. Načrt je izvedljiv, seveda ob dobrem delu obeh jeklarn, ob zagotovljenem tujem vložku in naročilih.

Ribiški družini Jesenice je odbor

odobril izplačilo za leto 1989 v višini 2.200.000 din. Železarna Jesenice in Ribiška družina Jesenice že od leta 1975, ko sta sklenili izvensodno poravnavo, vsako leto sporazumno določata višini oškodnine, ki jo plačuje Železarna Jesenice zaradi onesnaževanja vode, ki je v upravljanju Ribiške družine.

Odbor je dal soglasje k nakupu fotokopirne stroja za razmnoževalnico v oddelku splošne administracije &3

Predlog investicijskih naložb za leto 1989 bo odbor obravnaval na posebni seji.

CSI-MJZ

Kaj je novega v sindikatu

Prispevki

Na sindikatu smo se v preteklem letu zavzemali za razbremenitev gospodarstva iz naših bruto osebnih dohodkov, ki so vedno bolj obremenjeni. Do izteka meseca decembra 1988 smo uporabljali zmanjšano prispevno stopnjo, ki smo jo skupaj s stavkovnim odborom v mesecu septembru uveljavili v naši občini. V tistem času smo med prvimi v Sloveniji konkretizirali naše zahteve, ki pa so po novem letu izgubile svojo veljavo, saj so se prispevne stopnje iz osebnega dohodka povečale za 1,15 %, iz dohodka pa za 0,148 %.

Samo povečanje je najbolj problematično zato, ker do sprememb

prihaja kar avtomatsko, ne da bi nas kdorkoli o tem poprej obvestil. Že res, da o tem veljavno sklepajo naši delegati v skupščinah SIS, kljub temu pa bi za vsako spremembo morali uveljaviti primeren obliko posvetovanja z delavci, ki te prispevke plačujemo. Nihče vnaprej ne more trditi, da gre za neopravičene zahteve, toda prav bi bilo, da smo pri vsem tem vsaj pravočasno informirani, čeprav smo že v lanskem letu protestirali tudi glede načina odločanja o prispevnih stopnjah. Upamo, da ne zamenjamo.

Tabela prikazuje razliko (pozitivno in negativno) za vse prispevke iz osebnega dohodka in iz dohodka. Podatke smo dobili iz obračuna osebnega dohodka, kjer jih na podlagi uradnega lista tudi uporabljajo.

Prispevki iz osebnega dohodka	december 1988	januar 1989
Prispevek za zaposlovanje	0,30	0,30
Prispevek iz OD za zdravstveno zavarovanje	11,00	11,00
Prispevek iz OD za inval. pokoj. zavarovanje	17,74	19,10
Dod. prispevek solidarnosti	0,03	0,03
Otroško varstvo po del. mestu-obč. pr.	1,90	1,90
Skupaj:	30,97	32,33
Temeljno izobraževanje obč.	4,02	4,85
Kulturna skupnost obč.	0,26	0,45
Telesno-kulturna skup. obč.	0,63	0,44
Socialno skrbstvo obč.	0,65	0,65
Neposredno otroško varstvo	1,90	1,07
Republiški davek iz OD	0,60	0,60
Telesna kulturna skupn. rep.	0,03	/
Kulturna skupnost rep.	0,93	/
Skupaj:	39,99	41,14

Razlika = 1,15 %

Prispevki iz dohodka	december 1988	januar 1989
Stan. prisp.: za solid. gradnjo	1,335	1,335
namen sr.-kadr. st.	0,15	0,15
namen sr.-vzdrž. st.	0,20	0,20
vzajemnost na ravni rep.	0,02	0,018 (sprem.)
vzajemnost združ. sr.	1,40	1,40
lastni SSP	2,08	2,08
Prispevki za solidarnostne štipendije	0,50	0,50
Prispevki za vzdrževanje cest	1,50	1,50
Prispevki za požarno varnost	0,27	0,27
Prispevki za SLO in DS	0,45	0,60 (sprem.)
Prispevki za komunalno dejavnost	1,42	1,42
Skupaj	9,325	9,473

Razlika = 0,148 %

Prispevek za kulturno skupnost Slovenije (iz dohodka) = 1,20 % (prej 0,92 %), prispevek za telesno-kulturno skup. Slov. (iz dohodka) = 0,03 % (nespremenjen).

Oba prispevka sta vključena v zlivno stopnjo prispevkov iz dohodka za SIS za področju družbenih dejavnosti. Iz dohodka se s prispevkom zagotavlja tudi del sredstev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer po stopnji 2,86 %.

Realno višino osebnih dohodkov smo zadržali

Proizvodnja in prodaja sta v januarju le malo zaostali za načrtovano. Ta tempo dela nam je omogočil, da s 15 % dvigom osnovno zadržimo realno višino osebnega dohodka prejšnjega meseca. Če neuradni podatki o gibanju življenjskih stroškov držijo, tedaj je realna vrednost našega osebnega dohodka celo za približno 6 % večja od decembrske.

Tudi tokrat ugotavljamo med obrati in TOZD precejšnje razlike. Na ravni TOZD se vse razlike izravnavajo v tolikšni meri, da je realna višina OD povsod večja. Tam, kjer delajo na praznik, je številno delovnih dni enako, osebni dohodek pa je povečan zaradi prazničnega dela. Tam, kjer ob sobotah, nedeljah in praznikih delo počiva, pa smo imeli en plačan dan več kot v decembru. Ker je v večini obratov tudi učinek boljši, je skupno povečanje osebnega dohodka večje od dviga osnov.

Dejavniki povečanja osebnega dohodka so bili najbolj zgoščeni v Jeklarni 1 in Livarni. Samo v teh dveh obratih je bila izdelana večja količina proizvodnje kot v decembru. V obeh obratih je zato osebni dohodek večji na račun učinkovitosti, opravili pa so tudi več nadurnega dela. V Jeklarni 1 pa ima seveda ne glede na rezultat zelo pomembno vlogo delo na praznike.

Letni poračun ur, ki se izvaja v decembru, je bil za delavce v štiriizmen-skem delu manjši od poročila za delavce v prekinjenem sistemu dela. Osebni dohodek jeklarjev je bil zaradi tega v decembru relativno nižji glede na druge obrate oziroma je ta mesec relativno bolj porasel.

Nasprotni pol od Jeklarne 1 in Livarne predstavljajo nekateri obrati okroglega programa. Razen v Žebjarni se kaže sicer v vseh obratih boljša učinkovitost, v večini primerov pa gre za manjši obseg nadur in istočasno visoko število obračunanih nadur v decembru. Statistični podatki so nekoliko popačeni zaradi nekaterih napak v obra-

Železarski globus

Čistilec zraka

Švedsko podjetje Ultramar je izdelalo čistilec zraka, s katerim iz prostorov odstranimo cigaretni dim in različne alergene, npr. cvetni prah. Ta majhna priročna naprava je posebno primerna za pisarne, prav pa pride tudi v gospodinjstvu. Opremljena je z močnim absorpcijskim filtrom iz aktivnega oglja. Filter je nameščen v kaseti in ga zlahka zamenjamo. Naprava v eni uri očisti 600 do 250 kub. metrov zraka in jo lahko namestimo tudi na steno.

TABELA: 1
PRIMERJAVA UR IN ZASLUŽKOV ZA JANUAR 1989 S PREDHODNIMI OBDOBJI

OBDOBJE	OD IZ DELOVNE ORGANIZACIJE					INDEKS OD NA LETO 1988
	ur na zapos.	na uro	za delav.	za 182 ur	% učinka	
I. 1980	187,5	50	9.350	9.060	40,0	1,38
I. 1981	186,9	67	12.550	12.230	45,4	1,86
I. 1982	185,9	83	15.390	15.060	47,3	2,29
I. 1983	184,8	106	19.500	19.210	49,0	2,92
I. 1984	185,2	158	29.240	28.740	51,3	4,37
I. 1985	185,5	324	60.120	58.980	54,3	8,98
I. 1986	185,2	697	129.130	126.870	58,6	19,31
I. 1987	188,2	1381	260.830	251.340	59,9	38,25
I. 1988	188,8	3610	680.970	657.020	8,4	100,00
I. 1988	185,2	2353	435.770	428.250	—	65,18
X. 1988	189,8	4280	812.470	778.960	10,0	118,56
XI. 1988	198,9	4710	937.380	857.220	11,9	130,47
XII. 1988	186,1	6280	1.169.370	1.142.960	14,2	173,96
I. 1989	190,8	7390	1.410.540	1.344.980	15,2	204,71

TABELA: 2
STRUKTURA OD ZA JANUAR 1989

Vrsta izplačila	Znesek OD	Din na zap.	Struktura OD v %	
			19 = 100	14 = 100
1. Osnovni OD	4.418.529.388	784.964	55,7	71,1
2. Učinek	672.046.925	119.391	8,4	10,7
3. SKUPAJ 1-2	5.090.576.313	904.355	64,1	81,8
4. Nočni dodatek	262.095.542	46.562	3,3	4,2
5. Popol. dodatek	96.981.317	17.229	1,2	1,6
6. Nadurni dod.	86.843.564	15.428	1,1	1,4
7. Nedeljski dod.	76.553.829	13.600	1,0	1,2
8. Praznični dod.	62.813.542	11.159	0,8	1,0
9. SKUPAJ 4-8	585.287.794	103.978	7,4	9,4
10. Otežkoceni dod.	71.949.341	12.782	0,9	1,2
11. Dod. za del. dobo	386.230.953	68.615	4,9	6,2
12. Nagrade	71.442.735	12.692	0,9	1,2
13. Ostala plačila	10.606.324	1.880	0,1	0,2
14. Skupaj 3 + 9 do 13	6.216.093.460	1.104.302	78,3	100,0
15. Plačan praz.	618.404.780	109.861	7,8	10,0
16. Plačan dopust	604.846.555	107.455	7,6	9,7
17. Sobotni dopust	112.337.115	19.957	1,4	1,8
18. Nadom. OD za bol. odsot.	388.204.490	68.965	4,9	6,3
19. SKUPAJ OD iz sred. DO	7.939.886.400	1.410.540	100,0	127,8

Podpisana pogodba o ustanovitvi mešanega podjetja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ta rezalna orodja, ki so namenjena kartonažni, usnjarski, tobačni in prehrambeni industriji predvsem za izdelavo embalaže, postajajo vedno bolj konfekcijski izdelki. Tržišče je vedno bolj zahtevno, tako glede tehnične dovršenosti orodij kot glede njihove oblike. V svetu je šest proizvajalcev rezalnih orodij, ki so sposobni izdelati taka orodja. Prvi med njimi je, prav zaradi vrhunske kakovosti, Helmo iz Chicaga. Tako kakovostno raven pa lahko dosega le z ostro kontrolo osnovnega materiala in najsodobnejšo tehnologijo dodelave.

S firmo Helmo smo prišli v stik po obojestranskem iskanju. Mi smo iskali trg in tehnologijo dodelave, firma Helmo, ki je zainteresirana za razširitev svojega interesnega področja, pa primeren material in obliki kaljenih travkov.

Raziskave so pokazale, da so naša ogledala jekla dodatno termično obdelana, primerna za to vrsto proizvodnje. Iskali smo različne možnosti za tehnično rešitev toplotne obdelave in se na koncu odločili, da bomo sami pripravili pilotno proizvodnjo kaljenega traku. V pripravo proizvodnje smo vključili sodelavce sektorja razvoja in raziskav, HVB in HVJ pod vodstvom dr. Marina Gabrovška. To sodelovanje je dalo pričakovane rezultate in ameriški partner se je na osnovi kvalitete našega kaljenega traku odločil za pristop k ustanovitvi podjetja, v katerem bo Železarna Jesenice sodelovala kot dobavitelj polizdelka in organizator finalizacije proizvodnje s skupno udeležbo 2,25 mio dolarjev ali 42,5 %. Ta vrednost je izražena s pilotno napravo, proizvodnimi prostori in dodatno opremo. Z istim odstotkom udeležbe bo v poslu sodelovala tudi firma Helmo, vendar s tehnologijo in opremo za dodelavo traku in končno obdelavo. Metalka iz Ljubljane pa bo opravljala marketinške posle. V projektu pa sodeluje s 15 % udeležbo, v vrednosti 795.000 dolarjev. Realizacija celotnega projekta bo potekala v treh fazah.

Prva faza bo zajela izdelavo kaljenega jeklenega traku, ki ga bomo oblikovali v rezilo za izdelavo končnega orodja. Tako izdelan trak je že tržno blago. V tej fazi bo treba zagotoviti delovne prostore z vso infrastrukturo. Zaposlenih bo okoli 20 usposobljenih delavcev. V drugo fazo bo zajeto oblikovanje tega traku v nož — bolje rečeno orodje z vsemi dodatnimi elementi. Ta izdelek bo že vezan na znanega kupca za znani končni izdelek. To fazo lahko realiziramo v prostorih DO Kovin, če se bo ta s tem priključila Železarni, sicer pa kjerkoli drugje v opuščenih proizvodnih prostorih Železarn. Stroji bodo predvidoma montirani v zadnjem četrtletju letos, konec leta pa lahko pričakujemo prve izdelke na tržišču.

Z osvajanjem tržišča bo praktično realizirana druga faza. Potrebno bo usposobiti še delavce za izdelavo orodij. Predvidoma naj bi to bili sivi livarji in strojni obdelovalci kovin.

Tretja faza bo zajela oblikovanje končnega izdelka na osnovi znanj iz industrijskega oblikovanja, s čimer bodo izdelki tržno zanimivejši.

V tej fazi bo vrednost osnovnega materiala že desetkrat povečana. V tej fazi bo treba dokončno obvladati celotni proizvodni proces, vključno z industrijskim oblikovanjem.

V prvi fazi bomo v novo mešano podjetje vložili znanje, tudi v obliki kaljenega traku in prostor. V obeh naslednjih fazah pa samo še znanje. Za to, da lahko prodajamo znanje, pa je bilo treba trdo delati.

Dr. Marin Gabrovšek, podpredsednik poslovnega odbora za razvoj:

»Osnovni problem, ki ga je bilo treba rešiti pred dokončno odločitvijo o ustanovitvi mešanega podjetja in podpisom pogodbe je bil: osvajanje proizvodnje izjemno zahtevnega specialnega

jekla za izdelavo rezilnih orodij v obliki kaljenega traku. S podpisom pogodbe smo se namreč obvezali, da bomo zagotovili letno 300 ton tega materiala za predelavo v firmi Helmo v ZDA in odgovarjajoče količine za potrebe nove mešane firme v okviru naše železarnice.

Glede na omejene finančne možnosti smo sprejeli odločitev, da ne bomo kupovali nove kalilne linije, ki bi nas stala okoli 1,5 mio dolarjev, ampak da bomo sami postavili eksperimentalno (pilotno) linijo za osvajanje tehnologije kaljenja oziroma toplotne obdelave travkov. Za to linijo smo uporabili stare agregate, ki niso bili vključeni v obstoječe proizvodne programe.

Zaradi zahtevanih specifičnih kvaliteten lastnosti tega specialnega jekla smo morali najprej modificirati kvaliteto hladno valjanih travkov s predhodno obdelavo v HVB. To pa je že bilo izhodišče za nadaljnje eksperimente pri pripravi pilotne linije za kaljenje travkov.

Vso opremo za pilotno proizvodnjo so izdelali sodelavci sektorja za razvoj in raziskave v okviru eksperimentalne delavnice sektorja, pri čimer je bilo treba s preizkusi ugotavljati parametre posameznih sestavnih delov kalilne linije.

V osvajanje te tehnologije je bilo vloženo veliko truda in danes, ko je linija dokončana, lahko ugotavljamo, da nam je eksperimentalna proizvodnja v celoti uspela.

Ob obisku predstavnikov Helmoda je bilo delovanje kalilne linije prikazano tudi v praksi, s čimer smo potrdili našo sposobnost za pristop k temu projektu.

»Ko smo se v Železarni pričeli pogovarjati s Helmodom o sodelovanju, smo ugotovili, da omejene možnosti prodaje kaljenih travkov in postopno osvajanje proizvodnje rezilnih nožev ne govorijo v prid nabave nove linije, ki je sposobna proizvesti 1500 ton kaljenih travkov letno, saj njene zmogljivosti ne bi bile v celoti izkoriščene. Po drugi strani pa nas je širok asortiment prodaje kaljenih hladno valjanih travkov, kakršnega zahteva trg, silil k temu, da si priskrbimo linijo, na kateri bomo lahko obdelovali tudi trakove z debelino do 3,5 milimetra. Ker smo v Železarni razpolagali z opuščenimi napravami za kaljenje, pa tudi z ustreznim strokovnim kadrom, je bila vizija o izdelavi lastne, prototipne kalilne linije še najbolj realna, zato smo se odločili, da jo uresničimo, nam je dejal Vinko Pogačnik, strokovni sodelavec sektorja za razvoj in raziskave, ki je sodeloval pri tem projektu.

»V sektorju za razvoj in raziskave smo oblikovali strokovni tim, ki je dobil nalogo, da pripravi program dela, z roki in izvajalci, za izdelavo kalilne linije. Osnovni cilj, ki smo ga želeli doseči, je bil sestaviti prototipno linijo, na kateri bo mogoče izdelati kaljeni trak s takimi mehanskimi lastnostmi in geometrijo profila, kot jih je zahteval Helmo.

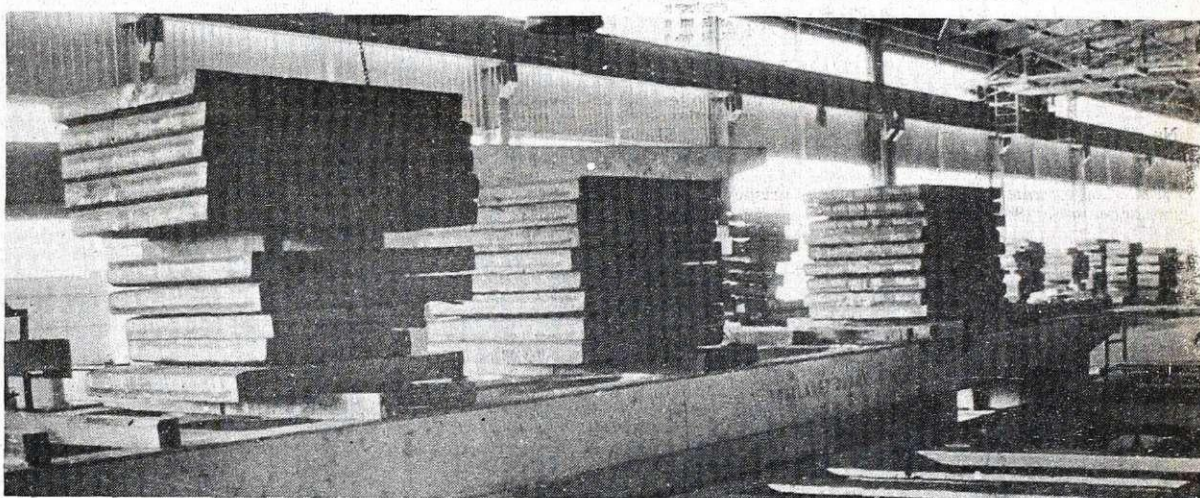
Z montažo linije smo pričeli v lanskem septembru. Linijo smo sestavljali tako, da so bile mogoče sprotne korekture in predelave posameznih sklopov, hkrati pa zagotovljeni minimalni pogoji za varno eksperimentiranje oziroma preizkušanje tehnologije. Za osnovo prototipne linije smo uporabili patentirno progo za izotermično kaljenje tankih patentiranih žic iz Žičarne na Jesenicah, ki ni bila izkoriščena; z dovoljenjem vodstva Žičarne smo z nje odmontirali navijalnike, odvijalnike in svinčeve kopeli, ki jih kalilna linija ne potrebuje. Druga sestavina pečnega dela kalilne linije pa je peč za popuščanje materiala iz Željarnice, kjer so jo uporabljali za plavljenje žebeljev, vendar zaradi pomanjkanja naročil ni bila izkoriščena. Mehanski del nove kalilne linije smo morali sami izdelati, pri čemer smo uporabili razne elemente iz opuščene aglomeracije. Montažna dela

so opravili sodelavci iz TOZD Tehnične dejavnosti, vzdrževalci Hladne valjarne Jesenice, RTA in Energetike, sodelovali pa so tudi zunanji izvajalci, delavci Metalne in Vatrostalne.

Eksperimentalne poskuse so opravljali sodelavci sektorja za razvoj in raziskave. Celotno eksperimentalno delo je potekalo v dopoldanskem času, kot njihovo redno delo in je zahtevalo od njih inovativnost ter iznajdljivost, saj je bilo treba prototipno linijo sproti dopolnjevati, v skladu z zahtevami tehnologije in predpisano kvaliteto izdelkov. Srečevali so se s številnimi problemi, povezanimi z doseganjem ustreznega profila, gladkosti površine (brez udrtin in raz) ter kovinsko svetle površine kaljenega traku. Kot osnovni material za izdelavo traku so služila ogljikova jekla, z vsebnostjo od 0,20 do 0,60 odstotka ogljika; pri tem pa so morali osvojiti dva postopka kaljenja, t.j. kaljenje, pri katerem se uporablja kot kalilno sredstvo zlitina svinca in bizmuta, in indirektno kaljenje v vodi. Željeno geometrijo so dobili z ustreznim vložkom, gladkost površine s pravilnim vodenjem traku skozi žarilno peč in hladilne enote, ustrezno svetlost površine pa s pravilno sestavo in uvajanjem zaščitnega plina v žarilno in popuščno peč. Tako so po štirih mesecih trdega dela dosegli odgovarjajoče lastnosti kaljenega traku.

Tehnologijo kontinuiranega kaljenja jekla smo v Železarni poznali že preden smo se lotili omenjenega projekta. Zato dobri rezultati, dobljeni s pilotno napravo za kaljenje hladno valjanih travkov, niso presenetljivi, saj je bilo vanje vloženo veliko truda. Za Železarno pomenijo uvajanje visoke tehnologije in možnost čim večje finalizacije izdelkov, za Hladno valjarno Jesenice, v kateri je nameščena nova linija, pa prestrukturiranje njihove proizvodnje na podlagi novega, perspektivnega programa.

Tanja Kastelic
Dare Bradašnja

Debela pločevina (foto: Irena Kučina)

Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (14)

Martinarna

Dobra dva meseca za plavži je 29. januarja 1988 ugasnila tudi zadnja Siemens-Martinova peč. S tem se je zaključilo osemindesetletno obdobje pridobivanja jekla na Jesenicah po Siemens-Martinovem postopku. Razvoj jeklarstva je ta postopek zaradi previsokih proizvodnih stroškov in kvalitete vse bolj izrival iz železarn. Jesenice so bile med zadnjimi, saj je bilo treba zgraditi ustrezno zamenjavo — novo elektrojeklarno.

Ustavitev plavžev in martinovk je bil preobrat, podoben tistemu pred sto leti, ko je Kranjska industrijska družba zgradila povsem novo železarno. Rast martinarne pa je bila postopna; tako so bile zgrajene posamezne peči v naslednjih letih: 1. peč marca 1890, 2. peč 1891, 3. peč 1896, 4. peč 1902, 5. peč 1906, 6. peč 1953 in 7. peč 1958. Seveda je prišlo v razvoju v vseh teh letih do vrste rekonstrukcij in povečav, predvsem zaradi količine in kvalitete proizvedenega jekla. Vzporedno pa so kontinuirano gradili elektro peči (BBC leta 1940, Tagliaferri za livarno leta 1949, ASEA leta 1965 in LECTROMELT leta 1968) in leta 1974 je železarna prvič presešla proizvodnjo 500.000 ton jekla.

Veliko izboljšav je bilo uvedenih v tridesetih letih, ko so se v svetu povečale potrebe po jeklu. Preurejene so bile vse peči, lesene hale martinarne pa so zamenjale jeklene. V letih pred drugo svetovno vojno je jeseniško jeklo doseglo kvaliteto, ki je potrebna za valje, zvonove, tračnice in konstrukcijska jekla. Po drugi svetovni vojni je bila jeseniška železarna še osem let prva po količini izdelanega jekla, leta 1953 pa je to postala zeniška železarna.

Čeprav so drugod uporabljali že druge postopke proizvodnje jekla, smo stare naprave izboljševali in jim dodajali naprave za intenziviranje postopka. Leta 1965 smo generatorski plin ukinili in ga nadomestili z mazutom

ter začeli v plamen dodajati kisik. To je povzročilo še več rdečega prahu iz visokih dimnikov, vendar smo postopek pospešili. Leta 1966 smo z obratovanjem valjarne bluming začeli vlivati 5 in 9-tonske bloke, namesto prejšnjih z 230 kg ter 1 in 3 tonami. Prej je množina vročih blokov v 'grapi' še poslabševala delovne pogoje.

Zaradi spremembe kurjave smo razmeroma pozno rekonstruirali zgornje dele peči in žlindrnike. Že od leta 1963 dalje, ... smo odlični tudi dinamo jeklo...

Naslednje izboljšave so bile namenjene že obema jeklarnama: martinarni in elektrojeklarni. To so: škarje za razrez starega železa, konti liv za gredice, VOD in PTO. Ozki tir, kot začetnik transporta, nas je spremljal do konca... (Ing. Stanko Čop: Konec nekakega jeklarstva, Železar, 4. februar 1988)

Tako kot plavž je bil tudi »mart'n« pojem za železarno, uspehi v martinu pa so bili pogoj za uspeh cele železarne. Martinarski poklic je bil med najtežjimi, vendar vedno med najbolje plačanimi. (se nadaljuje)

Tone Konobelj

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarnice

20. februarja, Oskar KURNER, sektor za raziskave in razvoj, Jesenice, Tavčarjeva 9, ☎ 81-214.
21. februarja, Aleš LAGOJA, RO, Žirovnica, Smokuč 59.
22. februarja, Sašo MANDELJC, Valjarna bluming štekel, Jesenice, Tomšičeva 88, ☎ 82-054.
23. februarja, Valentin MARKEŽ, Vzdrževanje, Jesenice, C. talcev 4 b, ☎ 83-345.
24. februarja, Leon MESARIČ, Željarna, Jesenice, Titova 3, ☎ 81-216.
25. februarja, Srečo MEŽNAR, Jeklovlek, Mojstrana, Dovje 107 a, ☎ 89-040.
26. februarja, Janko PERNE, sektor inženiring, Jesenice, Titova 1 a, ☎ 81-904.
Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 20. 2.	Dušan Bak	Ivan Slamnik
Torek — 21. 2.	Franc Bernik	Martjan Trontelj
Sreda — 22. 2.	Ivo Leban	Rajko Petraš
Četrtek — 23. 2.	Miha Šlibar	Ahmed Telalović
Petek — 24. 2.	Franci Zupančič	Borut Cegnar
Sobota — 25. 2.	Vanda Eniko	Aleš Robič
Nedelja — 26. 2.	Janez Faletič	Bojan Finc

Služba obratne ambulante

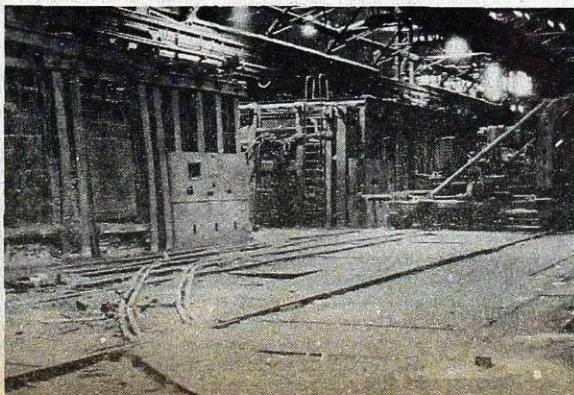
Od 20. do 25. februarja bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik
in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik — Tili.
POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
Dispanzer za borce od 13. do 14. ure.
V soboto, 25. februarja, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražisar.
V soboto, 25. februarja, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražisar.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.
Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

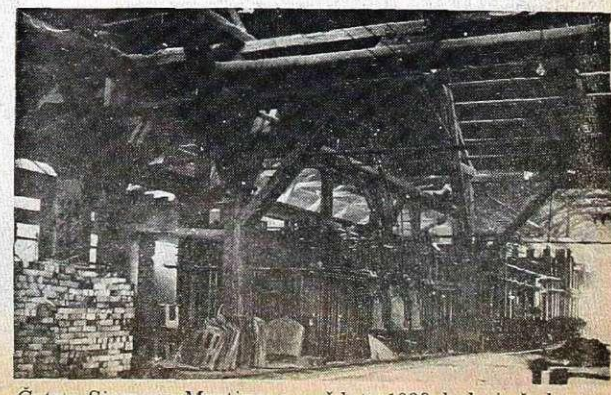
18. in 19. februarja, Rifet JAŠAREVIČ, Kurirska 1a, ☎ doma 83-831, ☎ v službi 83-916.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Valjarna žice in profilov (foto: Irena Kučina)

Martinarna danes (foto: I. Kučina)

Četrta Siemens-Martinova peč leta 1928, hala je še lesena (foto: arhiv Tehniškega muzeja)

Proizvodnja v januarju

Najkrajša možna ocena proizvodnje v prvem mesecu letošnjega leta je: **neizkoriščene ponujene možnosti!**, kajti niti eni TOZD z lastnim delom ni uspelo doseči načrtovane proizvodnje.

Obrazložitev te ocene je, da smo imeli dovolj vložka, da nam je vreme čudovito služilo in da ni bilo še nobenih večjih redukcij električnega toka. Tako so bili praktično vzroki za izpad proizvodnje v nas samih, in sicer zaradi prevelikih zastojev, v nekaterih okoljih pomanjkanje naročil; prihajalo je že do pomanjkanja delavcev na posameznih mestih, čeprav stalno ugotavljamo, da nas je preveč!

Podobno kot že mesece nazaj tudi januarja ugotavljamo, da smo izvozne obveznosti dobro izpolnili, lahko pa bi bile še bistveno boljše, če bi imeli vsa izvozna dovoljenja in zadostna prevozna sredstva.

Za ta mesec predvidenega operativnega programa (precej visok) nismo dosegli, saj je bil pri skupni proizvodnji dosežen 98,6 %, pri končni za prodajo 99,2 %, sama prodaja oziroma odprema pa je bila dosežena 101,0 %.

Če naredimo primerjavo z lanskim januarjem, ugotovimo, da smo bili letošni pri skupni proizvodnji za 3 % boljši in pri končni za prodajo celo za 8 % boljši.

TOZD Talilnice

Nedoseganje načrtovane proizvodnje v tem tozdu gre izključno na račun Jeklarne 2, in sicer zaradi dva in pol inevnega izpada proizvodnje, kot posledica okvare žerjava.

Do podobne okvare žerjava je prišlo tudi v Jeklarni 1, kjer je bila posledica redvsem asortiment proizvodnje, zaradi enotenskega izpada obratovanja VOD naprave.

Operativni program skupne proizvodnje je bil dosežen 99,5 %, končne za prodajo in same prodaje (samo iz Livarne) pa 120,0 %.

Jeklarna 1

Kljub težavam z žerjavom so v jeseški jeklarni količinsko proizvajali zelo dobro, saj so operativni program proizvodnje izpolnili 107,7 %, slabši pa je bil asortiment, in to izključno zaradi pada proizvodnje vakumiranega jekla (VOD).

Preko kontiliva je bilo odlito 6.412 on gredic ali 118,7 % programa.

Jeklarna 2

Okvari livnega žerjava na začetku in koncu meseca sta bili dovolj, da jeklarni na Beli niso mogli izpolniti planskih obvez, žal tudi pri proizvodnji dinamo kvalitete. Ostali del meseca je proizvodnja potekala v redu.

Operativni program je bil izpolnjen 12,7 %. Preko kontiliva je bilo odlito 6,6 % vsega proizvedenega jekla, kar je izredno dober rezultat.

Livarna

Operativni program je bil prilagojen naročilom in z dobrim delom livarjev tudi izpolnjen, in sicer pri skupni proizvodnji 101 % in pri končni za prodajo 120 %, vendar so absolutne količine sorazmerno majhne.

TOZD Ploščati program

Okvari dveh potisnih peči (ena v Valjarni bluming štelci in ena v Valjarni debele pločevine) sta preprečili, da bi TOZD dosegla svoje obveznosti.

Tako sta bili z operativnim programom načrtovani skupna in končna proizvodnja za prodajo doseženi 96,8 %, sama prodaja pa 100,3 %.

Valjarna bluming štelci

Izpad proizvodnje gre predvsem iskati v slabo izvršenem remontu potisne peči konec decembra lani, kajti proti koncu januarja je ta peč zaradi slabega oboka zopet morala v enotenski remont. Slabše je potekala proizvodnja tudi na liniji rezanja in v žarilnici na Javorniku, zaradi pomanjkanja delavcev. Po polletni okvari je bil edger popravljen in je bilo tako v januarju že možno valjanje preko kvarto ogródja.

Operativni program skupne proizvodnje je bil izpolnjen 96,9 %, končne za prodajo pa 93 %.

Valjarna debele pločevine

Podobno kot v predhodnem obratu je tudi tu velik del krivde nosila okvara potisne peči, ki šest dni ni obratovala. Poleg te okvare so velik del izpada proizvodnje prinesli zastoji in okvare na sami progi, ki zadnje čase postaja ozko grlo tega obrata.

Operativni program skupne proizvodnje je bil dosežen le 88,5 %, končne za prodajo pa 90,5 %.

Hladna valjarna Bela

Nekaj težav je bilo s kvaliteto in količino dinamo vložka, vendar so valjavnici z dobrim delom te težave praktično izničili, saj so visok operativni program skupne proizvodnje in končne za prodajo dosegli 100,1 %; odprema bi lahko bila precej boljša, če bi imeli specialne vagone, ki jih je primanjkovalo.

Hladna valjarna Jesenice

Kljub določenim težavam z luženim vložkom je proizvodnja potekala sorazmerno dobro, saj je bila skupna proizvodnja dosežena 100,3 %, končna za prodajo pa 103,5 %.

Predelava valjanih trakov

Proizvodnja je potekala brez bistvenih pretresov in dobro, saj je bil operativni program skupne proizvodnje dosežen 102,9 %, končne za prodajo pa 104,6 %.

TOZD Okrogli program

Skupna proizvodnja je bila dosežena 102,4 %, končna za prodajo 105,9 % in sama prodaja 103 %.

Z ozirom na to, da so na nivoju tozda vsi proizvodni pokazatelji preko načrtovanih količin, bi lahko napačno zaključili, da so proizvajali dobro. Ti rezultati gredo izključno na račun presežanja v Valjarni žice in profilov, pa še to na račun uslužnostne prodaje žice. Z lastnim delom namreč niti enemu obratu ni uspelo preseči načrtovane proizvodnje.

Valjarna žice in profilov

Z lastnim delom so proizvodni rezultati približno na operativnem programu. Z upoštevanjem prodaje žice pa je skupna proizvodnja dosežena 111,4 %, končna za prodajo pa 176,0 %.

Tudi v tem obratu so imeli težave s potisno pečjo, ki dobre tri dni ni obratovala in je zaradi tega tudi proizvodnja izpadla.

Žičarna

Predvsem pomanjkanje kisline ter debelejših dimenzij (naročil za VAC žico) je botrovalo, da žičarjem ni uspelo doseči načrtovanih količin niti pri skupni proizvodnji (96,5 %) niti pri končni za prodajo (98,5 %).

Jeklovlek

Tako kot praktično v celi TOZD so tudi v Jeklovleku okvare in zastoji ter delno slabša kvaliteta vložka, predvsem v začetku meseca povzročili, da načrtovane količine proizvodnje vlečnih jekel niso bile izpolnjene.

Operativni program proizvodnje je bil dosežen 97,6 %, končne za prodajo pa 98, %.

Elektrode

Za ta obrat, ki je bil praktično vse skozi vzor dobrega dela, za mesec januar lahko ugotovimo, da je proizvajal in prodajal za njihove pojme rekordno slabo! Operativni program skupne proizvodnje je bil dosežen 87,1 %, končne za prodajo pa 79,0 %, same prodaje oziroma odpreme pa samo 64,4 % — kar

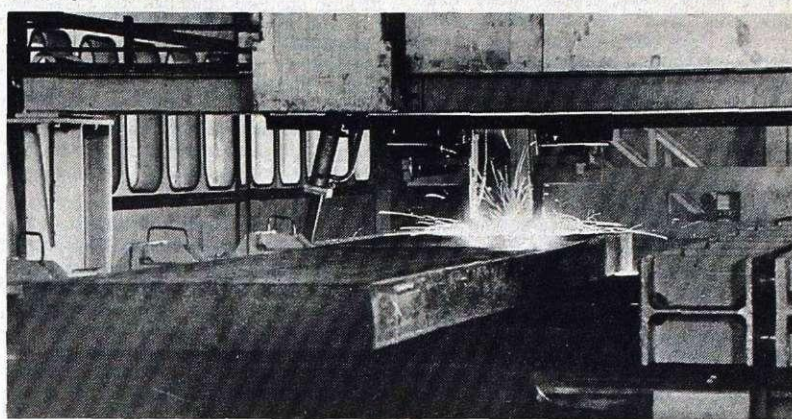
pomeni, da še tako nizke proizvodnje nismo uspeli prodati in so se zaloge končnih izdelkov zvišale. Izpadel je tudi izvoz za Bolgarijo, ker ni bilo izvoznega dovoljenja — roba pa je izdelana in pripravljena za odpremo. Vzroki izpada proizvodnje so predvsem slabo delo linije 1, ki tudi po remontu ne dela dobro (okvare) in v obratu računajo, da v bližnji prihodnosti na tej oplaševalni liniji ne bo več možna normalna proizvodnja elektrod.

Precejšnje težave je povzročala tudi visoka bolezenska odsotnost.

Žebeljarna

Da ne bi bilo izjeme, tudi žebeljarnem v tem mesecu ni uspelo narediti programiranih količin žebeljev. Vzrok pa je predvsem, da pocinkovalnica od 20. do konca meseca ni obratovala zaradi pomanjkanja cinka.

Miloš Piščanec

Linija za razrez slabov (foto: I. Kučina)

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMO ZA MESEC JANUAR 1989

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TALILNICE skupaj		35.800	35.429,0		99,5		50	60,0		120,0	60,0
Jeklarna I		16.000	17.237,2		107,7		—	—		—	—
— ASEA		6.900	8.593,0		124,5		—	—		—	—
— LM		8.900	8.452,6		96,0		—	—		—	—
— BBC		200	191,6		95,8		—	—		—	—
Jeklarna II		19.500	18.000,8		92,7		—	—		—	—
Livarna		100	101,0		101,0		50	60,0		120,0	60,0
— jeklo		100	99,2		99,2		50	60,0		120,0	60,0
— kovino		—	1,8		—		—	—		—	—
PLOŠČATI PROGRAM sk.		44.820	43.370,6		96,8		22.500	21.776,2		96,8	22.565,8
Bluming-štekel		28.250	25.459,2		97,0		4.000	4.277,3		93,0	5.074,4
— bluming		10.100	9.296,5		92,0		200	133,1		66,7	165,2
— štekel		13.950	14.289,0		102,3		2.200	2.258,2		102,7	3.090,3
— štekel storitve		—	—		—		—	—		—	—
— termična obdelava		2.200	1.893,7		86,1		2.200	1.885,7		85,7	1.818,9
Valjarna debele pločevine		6.280	5.560,4		88,5		5.800	5.248,5		90,5	5.530,0
— valjarna debele pločevine		6.280	5.560,4		88,5		—	—		—	—
— valjarna debele pločevine storitve		—	—		—		—	—		—	—
Hladna valjarna Bela		8.680	8.686,8		100,1		8.600	8.610,7		100,1	8.476,5
— hladna valjarna Bela		8.680	8.686,8		100,1		—	—		—	—
— hladna valjarna Bela storitve		—	—		—		—	—		—	—
Dodelava		—	—		—		—	—		—	—
Hladna valjarna Jesenice		1.960	1.965,9		100,3		1.900	1.965,9		103,5	1.860,2
— hladna valjarna Jesenice		1.960	1.965,9		100,3		—	—		—	—
— hladna valjarna Jesenice storitve		—	—		—		—	—		—	—
P V T		1.650	1.698,3		102,0		1.600	1.673,8		104,6	1.624,7
— Profilarna		1.000	1.027,5		101,7		1.550	1.603,0		103,4	1.563,7
— HOP		1.395	1.517,0		108,8		1.395	1.514,8		108,6	1.556,4
— HOP storitve		20	—		—		—	—		—	—
— rondole		155	88,2		56,9		155	88,2		56,9	7,3
— diski storitve		30	22,3		74,3		—	—		—	—
— Vratni podboji		50	70,8		141,6		50	70,8		141,6	61,0
OKROGLI PROGRAM sk.		14.680	15.040,6		102,5		7.750	8.206,6		105,9	7.984,3
Valjarna žice		6.800	7.577,3		111,4		1.050	1.849,7		176,2	1.750,1
— valjarna žice		6.800	7.577,3		111,4		—	—		—	—
— valjarna žice storitve		—	—		—		—	—		—	—
Žičarna		3.230	3.117,1		96,5		2.300	2.265,5		98,5	2.274,1
— žičarna		3.230	3.117,1		96,5		—	—		—	—
— žičarna storitve		—	—		—		—	—		—	—
Jeklovlek		2.300	2.245,0		97,6		2.250	2.204,9		98,0	2.342,9
— jeklovlek		2.300	2.245,0		97,6		—	—		—	—
— jeklovlek storitve		—	—		—		—	—		—	—
Elektrode		1.700	1.481,9		87,1		1.500	1.184,5		79,0	929,6
— elektrode + varilna žica		1.370	1.046,1		76,4		1.370	1.044,0		76,2	829,8
— varilna žica storitve		—	—		—		—	—		—	—
— varilni prašek		130	140,5		108,1		130	140,5		108,1	99,8
— suha el. masa		200	290,5		145,3		—	—		—	—
— ognjevarni material		—	—		—		—	—		—	—
Elektrode Zagreb		650	619,3		95,3		650	619,2		95,3	604,8
Žebljarna		—	—		—		—	—		—	—
SKUPAJ:		95.100	93.840,2		98,7		30.300	30.042,8		99,2	30.610,1
Storitve		—	—		—		50	27,1		54,2	27,1
ŽELEZARNA		—	—		—		30.350	30.069,9		99,1	30.637,2

Pregled sestankov SDS

Delavski svet Železarne je za torek, 21. februarja, razpisal referendum za glasovanje o predlogu pravilnika o osnovah in merilih delitve osebnih dohodkov in skupne porabe, predlogih dopolnitve samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitve sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe in predlogu metodologije ugotavljanja zahtevnosti del in nalog. Delavci so se konec januarja in v začetku tega meseca seznanjali z odgovori na pripombe SDS, ki so se nanašale na osnutke navedenih samoupravnih splošnih aktov. Obravnavali so tudi svoje interne probleme. Poglejmo, kaj so zapisali!

SDS Mehanska preizkuševalnica (SEKTOR TEHNIČNE KONTROLE) sicer meni, da so odgovori na postavljena vprašanja izčrpani in da ni nejasnosti, vendar kljub temu zahteva poizkusni izračun po novi metodologiji, tako da bo mogoča primerjava z obstoječim sistemom nagajevanja.

K metodologiji in pravilniku o osnovah in merilih delitve osebnih dohodkov SDS Tehnološki laboratorij nima pripomb, imajo pa pripombe k popisu delovnih nalog pri analitiku za vode in odplake in analitiku za livne praške. Prvi analitik nadomešča analitika za spremljavo proizvodnje v HV Bela in drugi analitik analitika za specialne analize v HVZ. V prvem primeru znaša nadomeščanje samo za redne dopuste 37—40 %, v drugem pa 9 % (brez bolovanj in izredne odsotnosti). Delovne naloge so povsem različne z ozirom na tehnologijo dela. Vse to pa zahteva širše znanje in usposobljenost analitika. Delavci te SDS menijo, da se morajo dodatne naloge upoštevati pri opisih in primerno nagraditi, na koncu pa tudi opozarjajo, da z ozirom na visok odstotek nadomeščanja preostale naloge ne bodo 100 % realizirane.

Se več pripomb na opise del in nalog oz. mikroorganizacijo ima SDS Glavni laboratorij: Kako lahko izmenski analitik, ki ima nižjo zahtevnost del in nalog, vodi, organizira ter nadzira delo analitikov, ki imajo višjo zahtevnost del in nalog, analitik za AAS (višja zahtevnost del) pa ima v opisu del in nalog celo dajanje strokovnih nasvetov izmenskemu analitiku (svojemu predpostavljene-mu). Kako to, da so dela in naloge analitika elektrod po novem manj zahtevna (sprememba izobrazbe U4 v U3).

Delovna skupina ima pripombe tudi na postopek mikroorganizacijskih sprememb: Delavski svet DSSS je na 14. seji sprejel sklep 3 (3.1, 3.2), da direktorji sektorjev uskladijo pripombe SDS.

Ker pripomb v tej smeri ni bilo, je DS sprejel na 15. seji sklep, da še nekaj nerazčiščenih pripomb uskladijo direktorji (kjer ni nobene, ki bi zadevala organizacijo glavnega laboratorija) in sprejel mikroorganizacijo. Kdo in na osnovi česa je zahteval spremembo? Zakaj je bila za izmenskega analitika ugotovljena najprej izobrazba U4, potem pa spremenjena v U3, obakrat brez opisa del in nalog.

Delavci oddelka Kontrola kvalitete so bili z odgovori na pripombe SDS zadovoljni.

SDS ERC (SEOI) ugotavlja, da so pripombe, ki so jih postavili, sicer registrirane, pojasnila in odgovori pa niso dovolj jasni. Zahtevke, ki so nesprejemljive, je treba argumentirano zavreči.

SDS OSDC je zadovoljna z odgovori na pripombe SDS na osnutke samoupravnih aktov. Pod razno pa so se zadržali pri sprejetju reorganizacije oddelka in sprejetju naslednjega sklepa: »Na naslednjem sestanku SDS se obravnava delo oddelka z vidika predloga zmanjšanja števila zaposlenih. Analizo dela pripravita tov. Kelih in Šporar. Na sestanku SDS se povabi tudi direktorja SEOI.«

Sklep delavcev oddelka za študij dela in časa velja komentirati, saj kaže na očitno strokovno inferiornost izvedbe akcije zmanjševanja delavcev (tim. mikroorganizacija). Analiza dela, ki naj bi jo pripravila Kelih in Šporar, bi morala biti osnova oz. izhodišče organizacijskih sprememb. Ta pa očitno ni bila opravljena! To je bilo vsekoli (in zaman) tudi stališče SDS Center za samoupravljanje in informiranje. Pripombam in ocenam CSI je pritril tudi **družbeni pravonarilec samoupravljanja**, najprej v razpravi na sestanku SDS, kasneje pa še v pismenem odgovoru (21. 11. 1988). Med drugim je napisal tudi: »Že od samega začetka, ko ste v Železarni pričeli govoriti o velikem presežku delavcev, sem se spraševal, na osnovi katerih podatkov spreminjate dolgoletno drugačno usmerjenost (stalne zahteve po novih delavcih). Do danes mi niso poznane nobene strokovne podlage (izdelane za razmere in potrebe ZJ), razen argumentov, ki jih posamezni poslovodni in strokovni delavci ob prilikah havajajo in se nanašajo na prenešene razmere od drugod (tudi iz tujine).«

SDS OEAP meni, da z ukinitvijo malih uslug in visokim dvigom cen mala prodaja ne nudi več nobenih ugodnosti za delavce. Skupina predlaga, da se ponovno uvedejo količinsko omejene ugodnosti za zaposlene. Opozarja tudi, da ob realnem zviševanju učinkovitosti dela (drugo polletje 1988) ni opravičljivo realno padanje OD. Predlagajo, da z enkratnim dvigom obračunskih postavk na začetku leta nadomestimo neopravičeni izostanek.

Najtemeljeje so se predlagali samoupravnih aktov »lotili« delavci Finančno računovodskega sektorja in pri tem dosegli

zgodno enotnost vseh SDS. Takole pravijo:

»1. Na podlagi pregleda metodologije, metodoloških kriterijev in rezultatov vzorčnega primerjanja ugotavljamo, da je dan prejemajhen poudarek karakteristikam, ki so značilne za finančno-računovodsko delo. Za to delo je značilna, poleg ostalega, npr. večja odgovornost, ki je opredeljena z množico zakonov iz finančnega in računovodskega področja. Ta odgovornost je redno opredeljena kot kazenska odgovornost. Poleg tega je to delo tesno povezano z zunanjimi institucijami kot so poslovne banke, SDK, NB, zavarovalnice, finančne in druge institucije. Smatramo, da okviru metodologije dajemo prejemajhen poudarek vidiku finančno-računovodskega dela. V času, ko smo si v Jugoslaviji edini, da je potrebno dati večji poudarek finančnemu področju, v Železarni Jesenice skozi dokumente, ki bodo urejali delitve sredstev za OD, to področje načrtno zanemarjamo. V pogojih visoke inflacije je od kvalitete dela na tem področju bistveno odvisen tudi končni rezultat podjetja.

2. Ugotavljamo, da so dela in naloge iz FRS, ki so zajete v vzorcu, objavljenem v Železarni, še bolj zapostavljena. Nekateri kadri s srednjim ekonomsko izobrazbo, ki so na svojem področju dela ključni,

Uveljavljanje zahtev sindikata v jeseniških OZD

Predsedstvo Občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije Jesenice je na svoji zadnji seji, 8. februarja, obravnavalo tudi uveljavljanje sindikalne liste in kriterijev, ki jih je sprejel in jih bo skušal uveljaviti sindikat kot obvezno sestavino pri določanju tehnoloških in ekonomskih presežkov delavcev v organizacijah združenega dela v jeseniški občini.

Sindikalna lista je logično nadaljevanje lanskih zahtev sindikata v zvezi z najnižjim osebnim dohodkom. Predstavlja poenotenje osnov in deležev nekaterih pravic iz dela, izplačil sredstev skupne porabe in stroškov, povezanih z delom in opravljanjem delovnih nalog, njen cilj pa je zagotoviti minimalno in socialno varnost vsem delavcem v naši republiki. Začetek uveljavljanja sindikalne liste predstavlja pregled samoupravnih aktov v OZD, ki urejajo omenjene pravice, in ugotavljanje njihove skladnosti z zahtevami iz te liste. Člani osnovnih organizacij sindikata se morajo nato seznaniti z bistvenimi postavkami sindikalne liste, da bi lahko s svojimi predlogi sodelovali pri njenem dopolnjevanju oziroma uveljavljanju njenih rešitev na tistih področjih, kjer pravice niso zadovoljivo opredeljene.

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta se je na četrtkovni seji seznanilo s potekom dosedanjih aktivnosti za uveljavljanje sindikalne liste in ugotovilo, da so v mnogih organizacijah združenega dela že pregledali svoje samoupravne akte in ugotovili, v katerih delih odstopajo od liste. Sedaj bo treba organizirati še razgovore po osnovnih organizacijah, oblikovati dodatne predloge in rešitve dilem, ki se pojavljajo v zvezi s sindikalno listo ter najkasneje

do konca februarja sklicati posvet na občinskem nivoju; tu bodo potem oblikovali skupne predloge in jih posredovali republiškem sindikalnemu svetu.

Nerealno bi bilo pričakovati, da ne bo nobenih težav pri uveljavljanju sindikalne liste. Že sedaj ugotavljajo, da v nekaterih, zlasti manjših kolektivih, sindikalno vodstvo slabo sodeluje pri teh aktivnostih. Pojavlja se tudi problem uvažanja enotne metodologije pri zajemanju podatkov o osebnih dohodkih in drugih kategorijah v OZD, ki bi zagotovila primerljivost podatkov. Dosedanje spremljanje najnižjih osebnih dohodkov je bilo zaradi neažurnega sistema zbiranja podatkov oteženo; dogajalo se je, da so bili podatki iz anket, ki so jih poslali v vse OZD v občini, že zastareli, ko so jih prejeli. Tudi izračun minimalnega osebnega dohodka v višini 700.000 din, ki je bil narejen na podlagi podatkov iz lanskega novembra, danes ni več realen, saj ne omogoča preživetja. Poiskati bo treba način, da se bo ta kategorija sproti revaloriziranja, to pa bo mogoče le na osnovi ažurnih podatkov. Na predsedstvu občinskega sindikalnega sveta so sklenili, da bodo vztrajali pri omenjenih anketah in jih postopoma še razširili, tako da bodo poleg najnižjih osebnih dohodkov lahko zasledovali tudi gibanje nekaterih drugih kategorij v jeseniškem

združenem delu.

V zvezi s kriteriji za določanje tehnoloških in ekonomskih presežkov delavcev so ugotovili, da jih v organizacijah združenega dela ne upoštevajo dovolj. Zaradi zaskrbljujoče kadrovske situacije v jeseniški občini bi morali najkasneje do konca marca organizirati razgovor o zaposlovanju ter o presežkih delavcev na občinskem nivoju, saj nam stvari na tem področju že uhajajo iz rok. Čeprav o problemu presežkov govorimo že dalj časa, nismo še nič naredili za to, da bi ga rešili, ali vsaj omilili. Že lani smo se naprimer pogovarjali o možnosti reševanja presežkov delavcev v okviru projekta Karavanke, a nismo ničesar storili, da bi delavce prekvalificirali v skladu z analizo potreb po delavcih, ki jo je v obliki raziskovalne naloge (Kadri za karavanški program) izdelala strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje Gorenjske. Pri tem pa že zamujamo vlak, saj bi morali s preusposabljanjem že začeti, da bi bili delavci pripravljeni do sredine 1991. leta, ko bodo odprli predor (po predvidevanjih bo takrat začelo delati 300 novo zaposlenih delavcev).

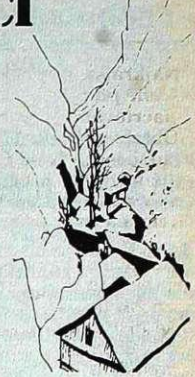
Sindikat bo od vseh delovnih organizacij v občini zahteval, da povedo, ali predvidevajo presežke v letošnjem letu in uporabi dobljene podatke kot osnovo za nadaljnjo akcijo. Pobudo za skupen sestanek predstavnikov OZD, občine in zavoda za zaposlovanje pa bi morale dati tiste delovne organizacije, ki jih ta problem najbolj tare, saj bi bila to najhitrejša pot k reševanju njihovih težav.

Tanja Kastelic

SOLIDARNI BOMO KOS TUDI NARAVNI NESREČI

PRISPEVAJMO V SKLAD
MESTNEGA MUZEJA IDRJA
ZA SANACIJO
PARTIZANSKE BOLNIŠNICE
FRANJA CERKNO

ŠT.RAČUNA: 52020-743-1146

Poziv

k slovenski solidarnostni akciji za zaščito in obnovo partizanske bolnice Franja

Legendarna partizanska bolnica Franja je ogrožena. Kamniti plaz, ki se je sprožil s pobočja Velikega Njivča, je zasul dostop v sotesko Pasice, onemogočil dostop v Franjo, porušil del objektov, ostale pa poškodoval in s tem ogrozil obstoj enega največjih kulturnih spomenikov — spomenikov humanosti našega narodnoosvobodilnega boja in revolucije.

Če je Rog slovenska samobitnost in državnost ter Osankarica herojstvo in vera, je bolnica Franja humanost, spomenik, ki je predlagan in izpolnjuje vse pogoje za vpis v seznam svetovne kulturne dediščine. Zato smo dolžni to svojevrstno sporočilo človečnosti našega naroda zaščititi ter ga kolikor je mogoče neokrnjenega ohraniti prihodnjim rodovom. Za zaščito bolnice Franja bo potrebno najprej sanirati plazovito pobočje nad sotesko, s katerega še vedno grozi plaz, iz ozke nedostopne soteske odstraniti okrog 20 tisoč kvad. metrov nasutega materiala; vzpostaviti prvotno stanje ter obnoviti uničene oz. poškodovane spomeniške objekte ter pripadajoči inventar. Za vse to pa redni viri sredstev ne bodo dovolj.

Predsedstvo RK SZDL Slovenije, tudi na osnovi pobud borcev in partizanskih zdravnikov, krajanov Cerknega in občanov Idrije, številnih posameznikov iz vse Slovenije ter nekaterih družbenopolitičnih organizacij,

poziva

k slovenski solidarnostni akciji za ohranitev in obnovo partizanske bolnice Franja!

Vsak po svojih močeh prispevajmo k temu, da kljub današnjim težkim razmeram ohranimo Franjo — spomenik humanosti, tudi kot naš prispevek k evropski in svetovni kulturni dediščini.

Občina Idrija je v ta namen že odprla poseben žiro račun pri Mestnem muzeju Idrija (št. 52020-743-1146) za zbiranje prostovoljnih prispevkov občanov, delovnih organizacij, družbenih in družbenopolitičnih organizacij idr.

Solidarni bomo močnejši

Denarne prispevke sprejemajo tudi na Občinskem odboru ZZB NOV Jesenice, Titova 86.

Pomagajmo otrokom, zbolelim za rakom

V decembru lani je stekla organizirana akcija za zbiranje solidarnostne pomoči otrokom, zbolelim za rakom. Iz humanitarnih razlogov se je sklad za zbiranje pomoči obrnil tudi na naše glasilo, da predstavimo problematiko tega hudega, a še vedno malo ozdravljene raka pri otrocih.

Tokrat objavljamo članek o namenih solidarnostnega sklada in žiro račun, če pa nam bo prostor dopuščal, bomo prihodnjič objavili tudi nekaj več o boleznih sami.

Nameni solidarnostnega sklada

1. Nakup dragih medicinskih aparatov in tehnoloških pripomočkov za zdravljenje in diagnostiko bolezni

Narava bolezni in zdravljenja zahteva na pediatrično — onkološki enoti uporabo aparatov, ki so specifične za to vejo medicine. Takšen aparat je npr. elektronski števec, ki hitro in zanesljivo kot človeško oko loči krvne celice, jih prešteje in poleg ločitve na zdrave in rakave celice zmore tudi natančno opredeliti vrste rakave celice. Od slednjega je v zadnjih letih odvisna tudi vrsta zdravljenja in s tem posredno tudi uspešnost izida bolezni. Takšna

aparatura je tudi agregometer, s katerim lahko odkrijemo nekatere vzroke prekomernih krvavitev, ki jih drugače sploh ni moč opredeliti.

Na onkološkem oddelku pa bi potrebovali tudi aparature, ki jih veliko rabijo na drugih področjih medicine npr. ultrazvok. To aparaturu, ki je zelo draga, so v zadnjem desetletju pridobile raznovrstne medicinske ustanove, tudi služba osnovnega zdravstvenega varstva. Prednost aparature je, da na neškodljiv in neboleč način odkriva bolezenske procese znotraj organizma, tudi tumorje. Pove, ali je nek organ bolezensko spremenjen, na katerem mestu, kje je tumorska bula. Za otroško onkologijo je zelo dragocen, ker takoj lahko razpozna nekatera pomembna dogajanja v tumorju, kot je npr. krva-

vitev in omogoči takojšnje ukrepanje. To aparaturu ima sicer rentgenološki inštitut v kliničnem centru, kamor vozimo otroke na pregled, vendar nam je zaradi prezasedenosti te aparature in kadra možno opraviti preiskavo le v določenih urah. Poleg tega se verjetno ni težko živeti v položaj otroka, ki mora z zelo visoko temperaturo in težko bolan ob vsakem vremenu na preiskavo in mučen prevoz v drugo ustanovo. Preiskava pa pri določenih stanjih zaradi življenjske ogroženosti med prevozom včasih sploh ni možna.

2. Izboljšanje kakovosti življenja naših pacientov

V tujini že dolgo poznajo takomenovane »kampe«, ki se jih udeležujejo starši in otroci skupaj z ustrezno strokovno ekipo. Ti kampi omogočijo počitnice najtežje bolnim otrokom, katerih se drugače ne bi mogli udeležiti. Omogočijo tudi sproščeno koncentrirano poučevanje staršev in otrok o bolezni in ravnanju v kritičnih situacijah, ki jih lahko prineseta sama bolezen in zdravljenje, pa jih je razmeroma lahko obvladati, če so pravočasno seznanjeni o ukrepih in jim priučeni. Tako bi lahko potekala tudi šola za bolnike s hemofilijo. Iz tujih izkušenj je znano, da so taki kampi zelo dragocena vzgoja bolnikov in je včasih tudi najbolj racionalna.

3. Izobraževanje

Zaradi zelo skrčenih denarnih sredstev za te namene se zdravstveni delavci vse manj udeležujejo pomembnih strokovnih srečanj oziroma se strokovno izpopolnjujejo v velikih, vodilnih strokovnih centrih. S šolanjem v nekem vodilnem specializiranem centru pa lahko večkrat pospešimo neobhoden pretok znanja in hitreje prenesemo neko pomembnejšo diagnostično novost ali nov način zdravljenja v domač center.

Pomagajte tudi vi in svoj prispevek nakažite na naslov:

Univerzitetni klinični center
TOZD Univerzitetna pediatrična
klinika Ljubljana

Solidarnostna pomoč otrokom z rakom
števila žiro računa:
50103- 603 - 45816.

Domislice in reki v šaljivi preobleki

Bojim se, da imajo nekateri
tolikšne zasluge za narod, da
ga med drugim lahko tudi ob-
glavijo.

»Ne kvasaj, temveč kvasaj!«
je zavpila žena politika, ki ji je
v postelji kar naprej kvasal,
kako prihaja v zgodovino.

Ko je odvrгла ključ telesa, je
molila za nebesa.

Posvet predsednikov KO ZB NOV

1. februarja je bil v Radovljici posvet predsednikov krajevnih organizacij ZZB NOV. Dogovorili so se o izvajanju letnih skupščin, ko bodo potekale od 15. februarja do 10. aprila; 15. maja pa

V Radovljici počastili Prešernov dan

Zveza kulturnih organizacij Radovljica in matična knjižnica Anton Tomaž Linhart Radovljica sta ob slovenskem kulturnem prazniku v ponedeljek, 6. februarja, pripravili kulturno prireditev Podoknica Francetu Prešernu. Najprej je radovljiški moški zbor A.T.Linhart zapel več zborovskih pesmi na Prešernovo besedilo, nato pa so v obnovljeni knjižnici dvoranci člani Linhartovega odra izvedli recital španske ljubezenske poezije 20. stoletja.

JR

Podeljene Prešernove nagrade Gorenjske

Na vsakoletni Prešernovi proslavi Gorenjske, ki jih izmenično prireja v vseh petih občinah, so 3. februarja v Trzinu podelili letošnje Prešernove plakete zaslužnim kulturnim izvajalcem. Slavnostni govornik je bil slovenski dramski igralec Polde Bibič, v kulturnem programu pa so nastopili pevski zbor Peko, recitatorji in plesna skupina iz Trzinca.

Letošnji Prešernovi nagradenci so: pesnica Neža Maurer, akademski slikar Polde Oblak, pisatelj in pesnik Blaž Ogorevc, filmski ustvarjalec Jože Perko, kipar in restavrator Boris Sajovic in lutkovni umetnik Cveto Sever.

JR

bo letna skupščina občinske organizacije ZZB NOV Radovljica. Predsedniki bodo izdelali delovna poročila, v katerih bodo zajeli tudi podatke o številu članov ZB NOV, ki aktivno delujejo v delegacijah KS, v KK SZDL in ZRVS, drugih organiziranih interesnih oblikah ter društvih. Razen tega so bili seznanjeni s pripravi na temeljne kandidacijske konference o opredelitvah možnih kandidatov za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije.

Na posvetovanju so sprejeli osnutek programskih usmeritev, ki jih bodo izvajali v letu 1989; končno potrditev bodo dali borci na svojih skupščinah, kjer bodo v posameznih KO ZB NOV ter usmeritve lahko dopolnjevali s konkretnimi nalogami, prilagojenimi svojim krajevnim potrebam. Izredno zavzeta je bila zlasti razprava o sedanjem političnem stanju v Jugoslaviji, ki je posledica ekonomske in politične krize. Spregovorili so tudi o razraščanju administracije, neizvajanju zakonov in zlorabljanju težkih razmer ter manipuliranju z ljudmi.

Predlagali so, da te ocene in stališča obravnavajo delegacija ZZB NOV v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine Radovljica in v DPO, kjer naj se jasno odgovori na vprašanja, ki bremenijo že tako težke medčloveške odnose in povzročajo razprtije med posameznimi republikami in njihovimi vodstvi.

JR

Sorica z okolico na slikah Mira Kačarja

Jutri, v petek, 17. februarja, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice odprli razstavo slik Mira Kačarja iz Sorice. Krajski kulturni program ob otvoritvi bodo izvajali člani kulturnoumetniškega društva Ivan Grohar iz Sorice.

Miro Kačar je bil rojen pred 44 leti v Sorici, kjer je končal prve štiri razrede osnovne šole, zadnje štiri pa v Kranju. Tam ga je popeljal v svet barv akademski slikar prof. Milan Batista. Svoje slikarsko znanje je zatem pet let dopolnjeval na Učiteljski v Tolminu pri prof. Ljubu Brovcu. Kasneje se je z risbo in barvo ukvarjal študijsko v tečajih Likovne akademije, vedno intenzivnejše pa je iskal svoj likovni izraz ob študiju naših impresionistov.

Doslej je samostojno razstavljal v domači Sorici, v Železnikih, Medvoh, Ljubljani, Tolminu in Ankaranu, večkrat pa se je predstavil tudi na skupinskih razstavah loške likovne skupine. Na tržiskem ex tempore leta 1987 prejel prvo nagrado, lansko leto pa odlikovanje. O njegovem likovnem ustvarjanju likovni kritik Andrej Pavlovec razmišlja takole:

»Po raznih stranpotih in iskanjih, tudi v smeri abstrakcije, je Miro Kačar našel območje svojega slikarskega udejstvovanja v slikanju krajine. Slike

domače Sorice in njene okolice nam skuša posredovati v vzdušju raznih letnih časov od pomladi do zime v obliki lepo komponiranih in tehnično dobro izpeljanih olj. Poleg krajine večkrat naslika tudi kakšno tihožitje, predvsem šopke rož, ob katerih gledalec nenadoma spozna prijetno in presenetljivo sorodnost med motivom krajine in tihožitja. Kakor da bi slikar nenadoma ugotovil, da živi poleg krajine tudi tihožitje in da je mogoče tudi nekatere krajine naslikati in podati v načinu tihožitja. Takšno krajinsko tihožitje, torej krajine, ki so skoraj tihožitje oziroma so v tem duhu naslikane, so predvsem osamljena drevesa, bodisi da so naslikana v polnem razcvetu ali pa se njihove veje upogibajo pod težo snega.

Miro Kačar slika v oljni tehniki, ki omogoča slikarju vrsto prijemov, s katerimi skuša ujeti predvsem megličasto kopreno, s katero ustvari v sliki posebno atmosfero. S tem koprenastim slojem, ki je prelit čez celotno površino slike, se Miro Kačar pogloblja v problem, soroden tistemu, ki so ga reševali

li že impresionisti. Kačarjeve slike so na prvi pogled res podobne impresionističnim, zaradi tehnike, ki jo slikar uporablja. Poteze s čopičem ne združuje v trdni poslikavi predmeta, ampak ga prav z drobljenjem potaplja v tanci, skozi katero se moramo dokopati do bistva podobe. V tem je podobnost z impresionisti, ki so sliko gradili tako, da so polagali čisto barvo ob barvo in so se barve šele v očesni mrežnici združile in ustvarile videz predmeta.

Miro Kačar na paleti meša barve, ustrezne predmetu, in jih v širokih potezih nanaša na platno. Tudi barva ni čista, podreja se osnovnemu tonu celotne slike v tistem pomenu, ko lahko govorimo o tonskem načinu slikanja. Kačarjevo slikarstvo je podrejeno resničnosti, ki je dana v naravi, in je čustveno obarvano, zato se estetskim komponentam pridružuje ta človeška toplota in ljubezen do slikanja; slike so zelo občutene in doživljajo, kot mehki mozaik zastrte svetlobe in zamolklihi tonovi.

Slike Mira Kačarja bodo v razstavnem salonu DOLIK na ogled do vključno 1. marca. Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Za lepši jutri naše dežele

Maribor — pustni ponedeljek — dvorana Tabor — Veliki pustni gala koncert — gosta večera Pihalni in plesni orkester jeseniških železarjev.

Nismo še pozabili novoletnih koncertov in gosta, ki nas je še posebej navdušil, Alfija Nipiča, ko spet lahko poročam o sadovih tega sodelovanja. Takratno Alfijevo povabilo orkestroma, da bi nastopili v Mariboru, je dobilo svojo potrditev v dobrem mesecu. Hi-trost, ki je lahko zavidanja vredna, pa ne samo hitrost, tudi namen prireditve. Mogoče je to tisto, kar bi veljalo posnemati. Vsi težko priznamo, da je kdo boljši od nas, toda tokrat moram Štacerjem dati prednost pred Gorenjci.

V mesecu, ko smo se slovenski kulturni bolj pripravljeni pokloniti kot sicer, je v mestu ob Dravi izvenel koncert, ki je dokazal, da Slovenci postajamo bolj kulturni. Koncert je bil namreč dobrodelen, njegov čisti dobiček pa je bil namenjen izgradnji gasilskega doma v Jarenini.

V dvorani, ki sprejme okoli 4000 obiskovalcev, ni bilo praznega sedea, pa tudi na odru, kjer se je zvrstilo okrog 200 nastopajočih, dostikrat ni bilo nič boljše.

Prijazna povezovalca, Alfi Nipič in Jože Jagodnik, sta ustvarila toplo vzdušje med poslušalci in nastopajočimi, saj nas je družilo isto geslo: pomagati sočloveku, v izobilju videti tudi manjše izobilje, v sreči prisluhniti tudi manjši sreči.

Alfi Nipič je bil duša večera in celotne akcije. Ob podpori posameznikov in delovnih organizacij je prireditev v celoti uspešna. Debele tri ure so se vrstili nastopajoči: Pihalni orkester KUD Pošta z dirigentom Ervinom Hartmanom, njihov Dixiland jazz band, country pevec Milan Pečovnik-Pidži, Mladinski harmonikarski orkester KUD Krilatolo z dirigentom Jožetom Matjašičem, skupini Casino s pevko Ireno Leskvar in Export A, mešani pevski zbor iz Jarenine, kurenti iz Ptuja, harmonikar Milan Križan, novinarka radia Maribor in oba jeseniška orkestra, pihalni in plesni, z dirigentoma Francem Koširjem in Ivanom Knificem in solisti A. Nipičem, Vojkom Mencinger-

jem in Domnom Jeraša. Prepletale so se stare in nove melodije, domače in tuje, resna beseda in smešnice. Teh zadnjih je bilo seveda več, saj je bila prireditev na pustni ponedeljek, ko sicer vlada zatišje po pustni soboti in pred pustnim torkom, zato je zelo bogat koncert minil razmeroma hitro. Posebej toplo je bila pozdravljena skupina kurentov iz Ptuja, ki je bila na poti v Vail v ZDA k našim smučarjem in seveda Gorenjci. Jeseničani niso razočarali, saj so brez posebnih besed dokazali, da so mojstri svojega dela.

Čprav je v njihovih vrstah že zagospodarila gripa in kar nekaj godbenikov zadržala v postelji, je bil nastop odličan. Seveda sta najbolj »vžgala« Domen in Košir, prvi s pozavno, drugi s trobento in melodijo O moj papa. Posebno veličasten je bil skupni nastop mariborske in jeseniške godbe, ki sta zaključili koncert, ne pa srečanja. Le-to se je nadaljevalo v prijetnem družabnem večeru, ko so oboji »pribili«, da to prvo sodelovanje ne bo zadnje.

Štefanija Muhar

Živahen kulturni utrip v osnovni šoli Tone Čufar Jesenice

Mesec februar poteka na osnovni šoli Tone Čufar v znamenju pestre kulturne dejavnosti.

V petek, 3. februarja, smo pozdravili najmlajšo slovensko rok pevko, Doris Urbančič. Učencev, ki so jo želeli slišati, je bilo toliko, da so dvakrat napolnili šolsko dvorano in z zanimanjem prisluhnili kar zahtevnemu petju deklice svojih let.

Pustni terek je dan veselja in prastarih ljudskih običajev. V šolski dvorani je bilo rajanje v maskah. Mnoge učence in učenci so dali poleta svoji domselnosti in veselo preživeli pustno popoldne.

V četrtek, 9. februarja, smo obeležili kulturni dan. Za kulturni spored so skrbeli mladinski pevski zbor pod vodstvom Marije Reichman in člani šolskega kulturnega društva pod vodstvom Igorja Škrlija. Čeprav le-te že dobro poznamo, saj nastopajo na vseh kulturnih prireditvah na šoli in izven nje, so nas to pot prijetno presenetili. Prav imenitno so zaigrali odlomek iz Linhartove Županove Micke. Tako so obeležili 200-letnico prve uprizoritve tega prvega slovenskega oderskega dela. Pohvale in lep sprejem pri poslušalcih so jih opogumili in odločili so se, da bodo še pred koncem šolskega leta zaigrali celo komedijo. Sami pravijo, da so najtežje korake že naredili. Linhartov jezik, nošenje gledaliških kostumov in gibanje na odru so bili trd oreh za mlade, neizkušene igralce.

Po kulturnem programu je 87 osmošolcev, ki so od tretjega razreda naprej vsako leto brali in pridobivali ustrezne bralne značke, prejelo plaketo in knjižno nagrado. Vseh finžarjevcev pa je bilo v tem šolskem letu 717 ali 76 % vseh učencev. To število namerno ome-njamo, saj dokazuje, da je našim učiteljem slovenskega jezika uspelo iz nas vzgojiti bralce. To je trdo in dolgotrajno delo, zakar smo jim hvaležni. Zatem je tovaršilska ravateljica Mili Ilenič razglasila rezultate medrazrednega tekmovanja.

Za zaključek in vrh prireditve je spregovoril književnik Vitan Mal. Ni

ga bilo treba spodbujati, beseda mu je kar sama stekla v zanimivo, prijetno pripovedovanje o njegovih knjižnih delih, kako so izbirali mlade za posamezne vloge in še mnogo zanimivega okrog snemanja filmov Sreča na vrhovi in Poletje v školjki.

V drugi polovici februarja pripravljamo še kulturniški dan za učence 5. razreda. Petošolce bomo v lastni hiši, kot temu pravimo, s strokovnjaki po pred-

metih, seznanili s kulturno dejavnostjo na šoli, ki poteka vse leto in že vsa leta. Učence bodo po skupinah seznanjali z delom likovnikov, radijske skupine, pevcev, recitatorjev in igralcev, knjižničarjev in novinarjev.

Obetamo si spet bogat dan, a o tem bomo kaj več povedali, ko bo za nami.

Novinarji šolskega radia z mentorico Rožo Ravnik

Miha Mazzini

Drobtinice 39

Spet je zavzdihnil. Začel sem se režati. Škodoželjen, pokvarjen kroh.

— Hočeš reči, da se sedaj Ibro, tam na samem — pokazal sem z roko proti grmovju — maže z močefitom?

— Ja, s spermo se bo namazal, je rekel.

— Kje?

— Za ušesi.

Selim se ni pridružil smehu. Videti je bil ogorčen nad neumnostjo sveta. Nehal sem se režati.

Veje grmovja so ritmično nihale.

Potegnil sem še zadnji dim in frcnil cigareto navzgor ob zidu.

Zavzdihnil.

— Imaš prav. Res je bolj za jokati, kot za smejati. Tudi če to drži, je napaka nekje drugje.

— Če imaš enkrat deklico tako blizu, da te voha za ušesi, potem je vseeno, če si se tam namazal z močefitom. Tako je to.

— Saj si je kupil tudi parfum.

— Aha, katerega?

— Edinega, ki so ga imeli v trafiki. Gori je narisan črna mačka, če sem prav videl.

Umolknila sva in opazovala množico, valečo se proti vhodu v šolo. Bas boben je monoton nabijal.

Tišino je pretrgal Selim.

— Misliš, da ga bo zlomilo?

Mislil je na Ibra. Na njegov entuziazem, divje navdušenje, s katerim se je pripravljaj na osvojevanje Ajše. Oba sva vedela, da nima šans.

— Ne vem. Videti je kot človek, ki vse jemlje s svetle plati. Hudo bo, to je gotovo. Če ga to ne zjeba, ga ne bo nič.

— Najbolje bi bilo, če sploh ne bi prišla.

Spomnil sem se, da sem jo dopoldne sam povabil. Postal mi je žal.

— Ja, res bi bilo najbolje, če Ajše ne bi bilo. Ampak: vsakdo se enkrat stregne. Prej ali slej.

Postrani sem pogledal Selima. Te besede bi lahko letale tudi na njegovo ljubezen do Nastje. Nj bilo videti, da je doumel.

Pogledal sem navzgor. Preko prepelele odtočne cevi, v nebo. Bilo je posuto z zvezdami. Luni ni manjkalo niti najmanjši kosček. S ceste se je oglašil ženski smeh. Bila je Ajša v družbi dveh kolegic.

Selim je počasi spustil sapo iz pljuč.

Vstopile so.

Iz grmovja se je prismejal Ibro.

— I ja sam si kupio parfem, — mi je takoj zaupal.

— O, a res? Pokaži, katerega!

Pokazal je. Stekleniška je bila še polna. Mogoče je bil čas, da ga pregovorim, naj takšno tudi pusti.

— Je li stigla?

Zmigovala sva z rameni in zmajevala z glavami.

— Ajd, idemo unutra. Sigurno je več tu.

Šli smo. Ibro na sredi. Topotal je z ogrom-

nimi petami in držal roki odročeni nad plastičnim opasalom. Vsa korak so resice na kavbojski obleki pospremile s tihim šelestenjem, podobnim zvokom metlic v počasnem jazz bluesu napol zaspalih barskih glasbenikov. Tik pred vrati sem zaostal za pol koraka in mu pokukal za ušesa. Lasje so mi preprečili videti nameravano.

— Šta je? Plasiš se uči? — me je vprašal, poln samozvesti. Absolutni šef. Upam, da ga ne bom spremljal domov.

— Gremo, — sem rekel in prijel kljuko.

— Sačekaj malo!

Potegnil je stekleničko iz žepa, odvil zamašek in pljusnil curek po laseh. Strašansko je zasmrdelo po poceni kemiji.

Prijel je ovratnik suknjiča in ga potegnil stran od prsi. Zil drugo tretjino noter. Ostalek je porabil za blagoslov pazduh in mednožja. Prazna steklenička je v loku odfrčala v noč.

— Sad možemo unutra.

Odprl je vrata.

Steklo je zaženketalo po pesku.

Vstopili smo. Hodnik je bil založen z mizami. Na sredi, ob ozkem prehodu, je stal srednješolec in pobiral vstopnino. Pogledali smo skozenj. Se prebili noter vstric. Odmaknili mize in na njih sedečega vratarja. Nič ni rekel. Pameten mladenič.

Zagnetli smo se čez hodnik v telovadnico. Nismo vstopili na plesišče. Stali smo v slačilnici, sodeč po obešalnikih in ogledalih. Skozi vrata smo opazovali množico. Nekje na sredi, se je zdelo, plešejo.

(se nadaljuje)

Recital Preljuba smrt, predolgo se ne mudi

DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela vabi vse krajanje in ljubitelje Prešernove poezije na recital njegovih pesmi v četrtek, 16. februarja, ob 18. uri v dvorani Delavskega doma na Javorniku. Na recitalu bodo nastopali člani ritmične skupine osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela in člani dramske sekcije.

Prešernov dan na glasbeni šoli Jesenice

V sredo, 8. februarja, je bila v prostorih Glasbene šole na Jesenicah proslava kulturnega praznika slovenskega naroda s koncertnim programom, ki so ga izvedli učenci in učitelji Glasbene šole Jesenice.

Prireditvev je odprla in pozdravila prisotne starše, učence in ljubitelje glasbe, ki so do zadnjega sedeža napolnili koncertno dvorano šole, učenka klavirja 6. r. Živa Avsenak. V nagovoru je prisotnim orisala življenje in delo največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna in obudila spomin na njegovo smrt ter 140 let, od kar je France Prešeren dokončno izročil svoje pesmi in svoje vizije slovenskemu ljudstvu in človeštvu sveta. Prešernova dediščina je ogromen kulturni zaklad ljudskega uma, neusahljiv vrec prelepe Prešernove poezije, ki navdihuje slovensko ljudstvo za nova in nova ustvarjanja vseh vrst umetniške dejavnosti. Tudi na glasbenem področju so skladatelji izkoristili številne misli velikega Prešerna in uglasbili veliko njegovih pesmi, med katerimi je zanesljivo najpomembnejša in najbolj priljubljena Zdravljica. To pesem himnične forme imajo na svojih sporedih vsi mlajši in starejši pevski zbori in orkestri, ki jo izvajajo na priložnostnih prireditvah. Lepo izraženim mislim Prešernu se je priključil učenec harmonike 5. r. Klemen Berlot, ki je z vsemi potrebnimi poudarki o lepoti Prešernove poezije recital himno slovenskega kulturnega praznika ZDRAVLJICO, katero je glasbeno izvedel še kvartet rogov in tenorja učencev Glasbene šole Jesenice.

Prešernov dan so na glasbeni šoli izkoristili, da učenci vseh razredov že na DEVETEM javnem nastopu v tem šolskem letu pokažejo, kaj so se naučili in kako uspešno znajo s pomočjo svojih mentorjev organizirati tovrstne prireditve. Nastopilo je 23 učencev — solistov, ki so izvedli manj ali bolj zahtevne skladbe in skladbe, ter dve skupini kvartetov (trobila). Izvedena glasba je bila odraz manj ali bolj talentiranih učencev. Nastopi so bili v glavnem uspešni in nagrajevani s ploskanjem. Manjše spodrsilajčke pa so hvaležni poslušalci z razumevanjem sprejeli. Nastopajoči so izvedli skladbe, ki so jih priredili: Premrl (Zdravljica), Pavšič, Bitenc, Lully, Šivic, Pahor, Schimdt, Vanhal, Bach,

Work, Ulaga, Tomc, Mozart, Bernau, Kozina, Grieg, Lajovic, G.Vipavec in B.Vipavec. Program so pripravili: Marija Avsenik, Drago Azman, Karel Azman, Barbara Cefera, Lojze Jeram, Barbara Mikula, Rajka Puškaš-Pejič, Franci Richter in Franjo Ropret. Klavirsko spremljavo solistov so opravili: David Marošević, Marta Mesec in Barbara Mikula.

Ob ogromnih obremenitvah, ki jih imajo učenci pri rednem šolskem pouku, je pravi čudež, kaj še vse zmorejo nekateri učenci glasbene šole v teh dodatnih naporih njihovega glasbenega izobraževanja. Zaradi slabih učnih pogojev, pomanjkanja prostorov za učilnice, slabih, skorajda neuporabnih instrumentov, pomanjkanja draga notnega in glasbenega materiala, neusklajenih urnikov z drugimi šolami ter skromnih osebnih dohodkov in honorarjev učiteljev in uslužbencev je prav, da se ob tem praznovanju (ko je na podelitvi letošnjih Prešernovih nagrad in nagrad Prešernovega sklada na osrednji proslavi slovenskega kulturnega praznika v Ljubljani objavljeno sporočilo javnosti kot znak nezadovoljstva in protesta zaradi neurejenih odnosov v kulturi naše skupnosti) tudi učenci, učitelji, ravnateljstvo šole in starši učence pridružimo izrečenemu nezadovoljstvu in protestu. Obenem pa vsi zainteresirani kulturni delavci (poklicni in nepoklicni) želijo, da tudi v odnosih v jeseniški kulturni dejavnosti pride do zaželenega koordiniranega dela in odnosov, o katerih je bilo izrečenih že veliko predlogov in želja, posebno na nivoju osnovnih šol in Glasbene šole Jesenice.

Da bi bili ob predlogih in željah bolj jasni, naj ŠE ENKRAT povemo, da je nujno potrebno urediti, katere šolske dejavnosti učenca glasbene šole so poleg rednega pouka na osnovni šoli še obvezne ali potrebne? Na primer: Obvezna filmska predstava, brez vsake vzgojne podlage, a po urniku ima učenec pouk na glasbeni šoli.

Franjo Ropret

Predavanje v domu Društva upokojencev Jesenice

V prostorih Društva upokojencev Jesenice, Pod gozdom 13, bo v nedeljo, 19. februarja, ob 16. uri predavanje profesorja Rada Kočvarja

Od Kornatov do Lovčena.

Predavanje bo spremljano z barvnimi diapozitivi.

Na predavanje so vabljene članice in člani društva ter njihovi svojci.

Rekviem za Razgledno pot

Bolj in bolj sem prepričan, da tisti, ki so plačani za to, da bi Jeseničanom zagotovili življenje v človeka vrednem bivalnem okolju (urbanisti, gradbeniki, komunalci, politiki...), intenzivno delajo na tem, da bi ljudem to okolje karseda priiskali.

Najnovejši dokaz za to je (skorajšnje) asfaltiranje Razgledne poti od cerkve do kopališča na Ukovi, enega zadnjih kotičkov v našem mestu, kjer smo se doslej še lahko tolažili z občutkom, da smo v bližini narave. Rad verjamem, da bo lastnikom štirih, petih hiš ob poti asfalt prav prišel, vendar je treba vedeti, da Razgledna pot ni samo njihova, pač pa z enako pravico tudi naša — namreč tistih (in ni nas tako malo), ki vsak dan, vsak teden, vsak mesec, ali četudi le enkrat v letu vodimo tja svoje otroke, pse, žene, prijatelje, prijateljice, ali pa sami zase beremo knjige in časopise, bramo kamenčke, nabiramo rože in spuščamo mozeg na pašo, zadovoljni, da smo se vsaj malo oddaljili od mestnega tršča in diredajja.

Če smo si obiskovalci Razgledne poti doslej še lahko privoščili kolikor toliko nemoteno sprežanje, klepetanje, samotarjenje, branje, premišljevanje in razgledovanje, nam bodo avtomobilisti in mopedisti, ki so bili na makadamu v podrejenem položaju, zdaj že dali vetra in nam hitro pokazali, kdo je gospodar asfalta. Asfaltirana Razgledna pot ne bo več razgledna in ne več pot, pač pa cesta, ena več na zemljevidu jeseniške ceste. Kakšna so pravila vožnje in hoje po cesti, pa vemo, in če vemo, si lahko črno na belem preberemo v prometnih predpisih!

Hvala lepa za Razgledno pot, na kateri bodo vozila diktirala pešcem, kje in kako naj hodijo. Hvala lepa jeseniškemu cestarjem in komunalcem, ki se jim dolga leta in desetletja Razgledne poti ni zdelo vredno niti pošteno nasuti s peskom, zdaj pa bi radi svoje stare grehe kar na horuk prekrili s asfaltom! In hvala lepa za Jesenice, na katerih že nimaš kje spustiti psa z vrvice in

otroka, da se igra brez strahu, da ga bo povozil avto ali vlak! In ko bodo asfaltirali in pozidali še Plavški travnik na oni strani Save pri Žvagnovem mostu (na njem je predvidena gradnja servisnega platoja bodoče avtoceste), travnik na Lipcah in Dobravsko polje (tudi tam bo speljana avtocesta), nam ne bo ostalo drugega, kot da se zapremo med štiri stene in se prehajamo iz sobe v sobo. Večina Jeseničanov sicer počne to brez slabih občutkov že sedaj in verjamem, da jih s tem člankom ne bom zganil.

To moje pisanje je namenjeno predvsem odgovornim, to je občinski cestno - komunalni skupnosti, naj upošteva tudi mnenje neravnodušne manjšine in še enkrat pretehta vse razloge za in proti, preden postavi piko na i in pošlje na Razgledno pot tovarnjake z asfaltom.

Edo Torkar

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 18. februarja, bo sta na Jesenicah ob 8. do 18. ure odprti trgovini:
SPECERIJA Bled, Jesenice, Titova 22, in
ROŽCA, Javornik, Otmarja Novaka 3.

DEŽURNA LEKARNA

V februarju je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Jesenicah.

Estetika in glasba v Kosovi graščini

VIZ Jesenice v sodelovanju z galerijo Kosove graščine organizira umetniški večer. **Marija Reichman** bo predstavila temo **Estetika in glasba**, poveza zvočne in vizualne komunikacije v sredo, 22. februarja, ob 18. uri v zgornjih prostorih Kosove graščine.

Danes javna tribuna krajanov na Hrušici

V krajevni skupnosti Hrušica že nekaj časa ugotavljajo, da je odločno premalo aktivnosti in zavzetosti na vseh področjih gospodarskega, političnega, kulturnega in zabavnega življenja. V posameznih organizacijah je vedno manj volje za delo in uresničevanje nalog, programi ostajajo neuresničeni. Povsod se srečujejo s pomanjkanjem sposobnih kadrov, vse to povzroča upravičeno negodovanje med krajanji, tudi vodstvo krajevnih konferenc SZDL Hrušica je vse pogostejše tarča različnih kritik o nedelu na vseh področjih v krajevni skupnosti.

Prav iz navedenih razlogov predsedstvo krajevnih konferenc SZDL Hrušica sklicuje danes ob 18. uri v mali dvorani Doma DPD Svoboda Ivan Krivec javno tribuno krajanov o najbolj perečih in aktualnih problemih, ki zadevajo predvsem navedene teme, obenem pa bo tudi temeljna kandidacijska konferenca, kjer bodo razpravljali o predlaganih kandidatih za člana Predsedstva SFRJ iz Slovenije.

Predsedstvo krajevnih konferenc Socialistične zveze želi, da se današnje javne tribune udeležijo vsi tisti, ki jim ni vseeno, kakšen bo nadaljnji razvoj krajevnih skupnosti. Morda bo prav ta tribuna pomenila nov korak za večjo aktivnost na vseh področjih in verjetno tudi za temeljito kadrovsko prenovo v vseh organizacijah in društvih.

Rodman vodi

Na šestem turnirju prvenstva Jesenic v hitropoteznem šahu se je zbralo 22 igralcev. Pričakovati je bilo napet boj za prvo mesto, ki prinese 10 točk, saj so razlike v vrhu skupnega točkovanja sezone zelo majhne. V zelo izenačeni tekmi je zmagal Franci Rodman, ki si je v zadnjih kolih priboril točko prednosti pred Kosmačem in Ravnikom. Presenetljivo dobro je zaigral veteran Vuković, ki je prvič osvojil točke v skupni razvrstitvi.

Vrstni red: 1. Rodman, 2.-3. Ravnik in Kosmač, 4.-5. Vuković in Eržen, 6. Lužnik, 7.-8. Poljanšek in Krničar, 9. Zajmovič, 10. Nada Marušič, 11. Karakaš, 12.-13. Tavželj in Dimitrijevič, 14.-16. Sitnovski, Begič in Ivelja.

V posebnem točkovanju za naslov prvega Jesenic vodilnega Rodmana najtesneje zasleduje Ravnik, ki zaostaja le za štiri točke. Za tretje mesto pa imajo največ možnosti Kosmač, Eržen in Mrvar. Točke je doslej osvojilo že 18 igralcev.

Trenutni vrstni red: 1. Rodman 56 (6), 2. Ravnik 52 (6), 3. Kosmač 39,5 (5), 4. Eržen 35 (6), 5. Mrvar 26,5 (3), 6. Poljanšek 20 (5), 7. Krničar 19,5 (6), 8. Krajnc 18,5 (3), 9. Laharnar 12 (5), 10. Lužnik 11,5 (6).

Do konca prvenstva bodo na vrsti še štiri turnirji, ki so praviloma vsak prvi četrtek v mesecu ob 18. uri.

P.K.

Nastopi sankočev na mednarodnih tekmovanjih

Letošnja zima brez snega ni naklonjena niti sankočem. Znana proga v Savskih jamah nad Jesenicami sameva, člani Sankočkega kluba Jesenice pa nimajo nobenih možnosti za treninge. To seveda vpliva na rezultate predvsem na mednarodnih tekmovanjih, ki se jih udeležujejo.

Konec preteklega tedna so Jeseničani sodelovali kar na treh mednarodnih tekmovanjih. Matej Šebjanič je z jugoslovansko mladinsko reprezentanco sodeloval na evropskem prvenstvu v Brucku v Avstriji in zasedel 27. mesto.

Mlajši pionir Grega Špendov se je udeležil mednarodnega tekmovanja v Aflenzu na Štajerskem delu Koroške. Zabeležil je lep uspeh, saj je zmagal v svoji kategoriji.

Člani Sankočkega kluba Jesenice so sodelovali na tekmovanju za veliko nagrado Primiero v Italiji. Pri posameznikih so zasedli naslednja mesta: 11. je bil Janko Meglič, 13. Mirko Klinar in 14. Marjan Meglič. V dvosediščni Janko in Marjan Meglič zmagala, sicer v skromni konkurenci, vendarle je to tudi uspeh.

Pri starejših pionirjih je Damjan Trampe zasedel 12., Bogdan Vilman pa 14. mesto, pri starejših članih pa se je Vinko Lavtžar uvrstil na 3. mesto. J.R.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

17. februarja, hongkon. pust. film **LEGENDA O BISERU** ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri premiera amer. barv. komedija **POLICIJSKA AKADEMIJA V. — OPERACIJA MIAMI BEACH**.

18. februarja, amer. barv. romantični thriller **PRICI NASILJA** ob 16. in 18. uri, ob 20. premiera amer. barv. vojnega filma **BILOXI BLUES**.

19. februarja, hongkon. barv. fant.pust. film **LEGENDA O BISERU** ob 16. uri, ob 18. in 20. amer. barv. thriller **PRICI NASILJA**.

20. februarja, premiera amer. barv. srhljivke **HIDDEN** ob 16., 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

19. februarja, amer. barv. vojni pust. film **PEKLENSKO TABORIŠČE** ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

17. februarja, hongkon. barv. pust.film **GUSARSKA PATRULJA** ob 17. in 20. uri.

Razstavni salon DOLIK Jesenice

V razstavnem salonu **DOLIK** DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 18. februarja do 1. marca na ogled razstava slik slikarja Mira Kačarja iz Sorice.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Radio triglav jesenice

89,8 Mhz — slšnost: Jesenice

96,7 Mhz — slšnost: Bohinj

96,8 Mhz — slšnost: Gornjesavska dolina

96,0 Mhz in 87,7 Mhz — slšnost: Radovljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Bežigrad

Petek, 17. februar:

16.00 — pričetek programa, 16.05 — pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna, 16.30 — Domače novice, 16.45 — obvestila, 17.00 — Kamen spotike: Kaj je z obnovo Čopove hiše?, Kdaj v Podmežaklju novi telefonski priključki?, 18.20 — Povabljeni ste, 18.55 — zaključek programa.

Sobota, 18. februar:

16.00 — obvestila, 16.30 — Domače novice, 16.45 — Moja je lepša kot tvoja, zabavna glasbena oddaja z lestvico narodnozabavne glasbe, 17.45 — obvestila, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 19.55 — zaključek programa.

Nedelja, 19. februar:

11.00 — Mi pa nismo se uklonili: Spomini partizanske učiteljice, 11.30 — obvestila, 12.00 — Nedeljsko popoldne — vmes čestitke poslušalcev in EP.

Ponedeljek, 20. februar:

16.00 — obvestila, 16.30 — Domače novice, 16.45 — obvestila, 17.00 — aktualno, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 18.15 — športni pregled, 18.40 — Minute za resno glasbo, 18.55 — pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa.

Torek, 21. februar:

16.00 — obvestila, 16.30 — Domače novice, 16.45 — obvestila, 17.00 — Rekli so..., 17.30 — S čajem ob pol šestih, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 18.40 — novosti iz zabavne glasbe, 18.55 — pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa.

Sreda, 22. februar:

16.00 — obvestila, 16.30 — Domače novice, 16.45 — obvestila, 17.00 — Aktualno, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 18.35 — novice iz narodnozabavne glasbe, 18.55 — pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa.

Četrtek, 23. februar:

16.00 — obvestila, 16.30 — Domače novice, 16.45 — obvestila, 17.00 — osrednja tema: Kakšna bo prenova sindikatov, 17.45 — obvestila, 18.00 — čestitke poslušalcev in EP, 18.35 — Vedno zelene melodije, 18.55 — pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa.

Dragi otroci, v nedeljo, 19. februarja, ob 10. uri bo v gledališču Tone Čufar na Jesenicah ponovno

vaša — naša matineja.

Kot je v navadi, si boste najprej ogledali risani film, nato pa se vam bo predstavil **KROŽEK MLADIH**, ki je pod vodstvom Sandija Jakopiča pripravil mladinsko igro **PETER PAN IN NJEGOVI PRIJATELJI**. Po matineji boste spet lahko risali v avli gledališča.

Pridite otroci, pričakujemo vas v gledališču!

Premiera mladinske igre v Gledališču Tone Čufar na Jesenicah

V Gledališču Tone Čufar na Jesenicah bodo ta teden zaključili z letošnjim gledališkim krožkom za mlade, ki so pod vodstvom Sandija Jakopiča pripravili mladinsko igro

Peter Pan in njegovi prijatelji.

Premiera bo v petek, 17. februarja, ob 19.30, prva ponovitev pa na Vaši naši matineji v nedeljo, 19. februarja, ob 10. uri.

Vstopnina bo to pot enotna in simbolična po 2.000 din za vstopnico, ki so že v predprodaji.

Obvestilo Društva invalidov Jesenice

Društvo invalidov Jesenice želi seznaniti svoje članstvo o akcijah v prvem četrtletju:

4. marca bo ob 17. uri družabno srečanje z zabavnim delom v Kazini na Jesenicah. Srečanje je v okviru praznovanja dneva žena. Namenjeno ni samo članicam in želim, da pripeljejo s seboj tudi svoje najbližnje. Stroški srečanja na osebo so 20.000 din (večerja, pijača in ostalo...).

Od 8. do 22. aprila lahko letujete sedem ali štirinajst dni na Malem Lošinju. Stroški 7 polnih penzionov s prevozom znašajo 390.000 din. Plačate lahko v treh obrokih. Prijavite se takoj, najkasneje do 22. februarja, v pisarni društva ali pri svojem poverjeniku.

Če bo dovolj prijav, bomo organizirali letovanje ob morju v Rabcu, v hotelu Mimoza z bazenom in ogrevano morsko vodo. Cena penzionov v dvoposteljni sobi je v aprilu 30.000, v maju 36.000 din plus turistična taksa 2.000 din. Stroški prevoza niso zajeti.

Članarino po 2.000 din lahko vplačate v pisarni društva ali pri svojem poverjeniku.

Letovanje:

V Čateških toplicah ima naša Zveza društev invalidov Slovenije šest počitniških hišic. Našemu društvu so dodelili naslednje termine: od 25. marca do 4. aprila, od 3. do 13. julija, od 21. do 31. oktobra in od 20. do 30. novembra.

Rok prijave za oddih v Termah Čatež je 21 dni pred terminom. Prijavi se je treba v pisarni društva, kjer dobite vse potrebne informacije.

Zahvale

Ob boleči izgubi drage mame in tete

MARIJE DELAVEC

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in še posebej upokojencem za izrečeno sožalje, darovano cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Zahvala tudi župniku za opravljen pogrebni obred

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

Osnovni organizaciji sindikata Je-klovlek se najlepše zahvaljujema za povabilo na letno konferenco in darilo. Želiva jim obilo delovnih uspehov.

Ignac Smole
Ivan Arnež

Zahvaljujem se sindikatu Livarne za denarno pomoč ob mojem dolgem bolovanju.

Mina Vojnikovič

Sodelavcem in sodelavkam SVS in Špedicije se najlepše zahvaljujem za lepa darila in pozornost ob odhodu v pokoj.

Želim jim še veliko sreče in uspeha.

Vinko Trdina

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za pozornost in čestitko ob mojem 60. rojstnem dnevu.

Želim jim še veliko sreče, zdravja in delovnih uspehov.

Agata Pavlovič

Upravnemu odboru Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela se zahvaljujem za pozornost ob mojem življenjskem prazniku in jim želim še veliko uspehov.

Anton Masnoglav

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitko ob mojem rojstnem dnevu. Želim jim še dosti zdravja in delovnih uspehov.

Jože Ravnik

Popravek

V 5. številki Železarja je v nekrologu Izidorju Bremcu v slovo prišlo do ne-ljube napake. Avtor nekrologa je zapisal, da so se od pokojnika zadnjič poslovili 25. decembra, čeprav je bil pogreb 25. januarja.

V imenu avtorja nekrologa se svojcem in bralcem iskreno opravičujem. Uredništvo

Hokejski pregled

Jesenice v super finalu

Ko se je v petek zvečer končala peta tekma super polfinala in se je po Ljubljani razleglo Je-se&0&ni-ce Je-se-ni-ce, je bilo vsem jasno, da tudi v letošnji sezoni jeseniški hokejisti ostajajo v borbi za naslov prvaka.

Več kot 7000 gledalcev, nekaj sto jih je ostalo pred vrati nabito polne dvorane Tivoli, televizijske kamere, ki so se končno le usmili številnih ljubiteljev hokeja v Sloveniji, številne zastave (več rdečih kot zelenih), bobni in glasno navijanje že uro in pol pred tekmo, vse to je napovedovalo izreden športni dogodek.

Začetek tekme in šok za navijače Jesenic. Olimpija je hitro dosegla tri gole. Fantje v rdečih majicah niso obupali, spodbujali so se, vsakemu napadu, ki je odhajal na led iz klopi so zalele, da bi dosegel gol, gol ki bi odklenil Olimpijina vrata. Tudi začetek druge tretjine se je začel slabo. Po nekaj minutah je 4:0. Toda železarji se ne predajo. Zvone Šuvak je dosegel dva gola, ki sta dala fantom novih moči, skoraj dva tisoč jeseniških navijačev pa je začutilo, da je čas za glasno pomoč igralcem. Ljubljanci so začeli metati razne predmete na led, zato je sodnik Šaravanja nekaj sekund pred koncem poslal na led rolbo.

V tretji tretjini se prične ponovno boj. Izenačen! Ljubljanska dvorana se spremeni v jeseniško. Verjamemo, da ni bilo navijača Jesenic, ki bi v petek tekmo spremljal tiho.

Vodstvo 5:4 za Jesenice, tedaj pa Ljubljanci začnejo z nam že znanim receptom — goljufanjem. Ura stoji pet se-

kund, deset, dvajset...

Toda Jeseničani se ne dajo! Tretji jeseniški napad doseže 6. gol, toda reži se nadaljuje. Utrujeni in dotolčeni Ljubljanci potrebujejo počitek, zato je led spet zasut z denarjem, papirjem. Ponovno čiščenje ledu, nato pa borba, borba... Pet dolgih minut, Ladigin zmanjša na 6:5, železarji se mečejo pod plošče, pokrivajo nasprotno igralce... Še trideset sekund, na ledu štirje fantje v rdečih majicah, šest v zelenih, gol Olimpije prazen... Napad Olimpije prekine Marko Smolej, ploščico dobi Tišler, podaja Dragu Horvatu, ta pa natančno v mrežo — 7:5!

Pet tekem, pet težkih bitk. Niti enkrat ne biti poražen v rednem delu tekme! To je fantastičen rezultat! Prvi cilj sezone je dosežen! Uvrstitev v super finale je velik uspeh, kajti ne pozabimo, da so triindvajsetkratne prveke odpisali že na začetku sezone. Vsi so pričakovali veliki finale med Medveščakom in Olimpijo. Toda ponovno se je pokazalo, da se na Jesenicah dela dobro, strokovno, predvsem pa v klubu ostajajo trdno na tleh!

Sedaj je na vrsti borba z najbogatejšim jugoslovanskim klubom. Medveščak Gortan je velik favorit. Finalne boje pričakuje spočit, kajti razmeroma lahko se je uvrstil v finale. Že v tork je prva tekma v Zagrebu, nato v petek na Jesenicah, v tork spet v Zagrebu. V jeseniškem tabornu je mirno, igralci sicer čutijo posledice udarcev iz Ljubljane, nekateri igrajo poškodovani že precej časa. Toda vsi obljubljajo podobno igro kot proti Olimpiji. Borili se bodo, igrali disciplinirano, kako bo, pa ne napovedujejo. Pravijo, da bo pač zmagal boljši!

Program tekem

Petek, 17. februarja, ob 17.45:

Jesenice:Medveščak Gortan
2. tekma super finala

Nedelja, 19. februarja, ob 17. uri:

Jesenice:Kompas Olimpija (mladinci)

Odločilna tekma za naslov državnih prvakov

Obvestilo

Iz pisarne Hk Jesenice so nas obvestili, da bodo cene kart za finale državnega prvenstva nekoliko spremenjene, sicer:

stojšiča 10.000 din
sedišča 15.000 din

Predprodaja kart za petkovo tekmo bo v četrtek, 16. februarja, od 16. do 19. uri na blagajni hale in v petek, od 15. ure dalje.

Vojvodina:Jesenice (mladinci)
3:5 (0:3, 1:1, 2:1)

Gole za Jesenice sodali: Omerzel, Sodja, Kamšek, Pretnar in Smolej

Triglav:Jesenice II (člani)
5:9(1:3, 2:5, 2:1)

Gole za Jesenice II so dali: Šturm M. 3, Kunčič 2, Borse 2, Šturm J., Kurbos.

Jesenice:VSV (Beljak) (ml. pionirji - Kar.pokal)
7:4 (2:2, 3:1, 2:1)

V odločilni tekmi za 1. mesto v Karavanskem pokalu so zmagali mlajši jeseniški hokejisti. Gole so dosegli: Zugvic, Skrt, Por, Brgant, Kranjc 2, Drobna.

Jesenice:Cinkarna (st. pionirji)
17:0

Gole so dosegli: Beravs 2, Karanhodžić 3, Sodja 2, Poljanšek 3, Smolej 2, Rožič 2, Piber

Rezultati preteklega tedna:

Kompas Olimpija:Jesenice
5:7 (3:0, 1:2, 1:5)

Peta tekma polfinala, dvorana Tivoli, gledalcev 7000, sodnik Šaravanja (Subotica). Gole so dosegli: Šuvak 2, Razinger 2, Hafner, Horvat, Tišler.

Košarka

z namernim sojenjem proti Jesenicam botrovala sodnika. Skozi celo tekmo sta dosodila v dobro domačinov precej žog, vendar so kljub temu Jeseničani vodili s šestnajstimi točkami. Pet minut pred koncem tekme so domačini vzeli minuto odmora in po njej nadaljevali igro s presingom po celem igrišču. Samo, kakšen je bil ta presing? V nekaterih trenutkih sem pomislil, da gledam rokoborbo, saj so domačini dobesedno udarjali naše igralce povsod, kamor je padlo. Nadzor nad žogo je bil nemogoč. In sodnika? Kot da ju ni na igrišču. Njuni piščalki sta ostajali nemi. Ob takem »mesarskem« presingu sta jim dosodila le dva prekrška. Gostje praktično sploh niso več prišli do meta na koš.

Tudi po mojem (trenerjevem) posredovanju, da naj začne drugače soditi, ker bi lahko prišlo do poškodb igralcev, svojega kriterija nista spremenila do konca tekme. Še več. V teh trenutkih sta dosodila našim igralcem devet prekrškov, katerih večino sta videla samo onadva. Dve nosilcema jeseniške ekipe (Dončič in Ponjavič) sta samo v trinajsti in štiri-

najsti minuti dosodila po tri prekrške. Posebno Dončič je blestel v obrambi, kjer je dal veliko »banan« in ujel precej odbitih žog. Ker Kranjčani zaradi bojazni pred »banano« niso mogli normalno metati na koš, kaj šele zadeti, sta sodnika enostavno zapiskala prekršek ter domačinom omogočila doseči točke iz prostih metov. Tako je prednost kopnela in na koncu tekme znašala le še pet točk. Naj povem, da sta bila sodnika domačina iz Kranja.

Da so zdržali to rokoborsko tekmo do konca, zaslužijo prav vsi igralci Jesenic vse pohvale. Zmaga je prav zaradi tega več kot zaslužena. Vendar je bil to praktično šele prvi polčas, saj se bosta ti dve ekipi srečali še na zadnjem turnirju, ki bo v soboto, 18. februarja, v telovadnici CSUI na Jesenicah. Ta tekma bo dala dokončen odgovor, kdo bo prvak na Gorenjskem.

Koše za Jesenice so dosegli: Sajovic 8, Šaula, Zaveljčina 4, Sarahatlić, Božić, Bobača, Ponjavič 18, Dončič 7, Kristan, Valentar 6, Gjorgjevski.

B.G.

Prvi košarkarski turnir dobila ekipa KS ZSMS Železarne 1

bilo 38:38. Nato je ekipa Gorje premagala ekipo Garfield 47:37. V najbolj dramatični tekmi pa je prva ekipa KS ZSMS ŽJ po hudi borbi premagala ekipo Gorj 48:47.

Tako je bil na koncu finalne skupine vrstni red: KS ZSMS ŽJ I., Gorje, Garfield in ostali: Veseli fantje, Litija Center, Postaja mejne milice, KS ZSMS ŽJ II., Harlem, VP Bohinjska Bela, Neznani, CSUI, Gradis. Na turnirju smo dobili tudi najboljšega igralca, to je bil Roman Dolenc iz ekipe Gorje. Za fair play ekipo pa smo izbrali VP Bohinjska Bela.

Za neko vrsto nagrade pa je prva ekipa KS ZSMS ŽJ že dobila nekaj pozivov za nastopanje na turnirjih po Sloveniji. Eden je prispel iz Litije, vendar je veliko vprašanje (finančno), če se ga bo lahko udeležila.

Državno člansko prvenstvo v umetnostnem drsanju

Drsalni klub Jesenice organizira 18. in 19. februarja v športni dvorani Podmežakla državno prvenstvo članov v umetnostnem drsanju.

Program prvenstva

sobota, 18. februarja:

od 8. do 12. ure obvezni liki,
ob 17. uri uradna otvoritev prvenstva
ob 18. uri originalni programi

nedelja, 19. februarja:

od 9. do 12. ure prosti programi
razglasitev rezultatov in podelitev priznanj

DDK Jesenice

Letošnji pohod na Stol bo 27. in 28. maja

Vsakoletni zimski spominski pohod na najvišji vrh Karavank bo letos pozneje kot običajno. Za ta korak so se organizatorji odločili, ker zimске razmere v februarju skorajda vsako leto ne dopuščajo varnega vzpona za več tisoč udeležencev na vrh Stola.

O tem so na Jesenicah pripravili razširjeni sestanek članov organizacijskega odbora, planincev, alpinistov, gorskih reševalcev, delavcev milice ter predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, ZTKO in drugih ter po temeljiti razpravi sklenili, da je na prvem mestu varnost pohodnikov. Ker februarja prežijo na pobočjih Karavank plazovi in druge pasti, so se dogovorili, da bo odslej pohod konec maja. Takrat skorajda zagotovo ne bo problemov s snegom, tako da bo vzpon na 2238 metrov visok Stol možen, kar si vsi ljubitelji pohoda najbolj želijo.

Člani organizacijskega odbora so že določili nov datum, in sicer bo pohod 27. in 28. maja, ta pa bo že 24. po vrsti. Dolejši se ga je udeležilo že 57.960 pohodnikov, ki so tako počastili bitko Jeseniške čete na pobočjih Karavank 20. februarja 1942. Z novim datumom pohod sicer ne bo več zimski, člani organizacijskega odbora pa so odločili, da bo še naprej spominski, in sicer v počastitev omenjene bitke, hkrati pa se bodo na pohodu spomnili tudi dru-

gih zgodovinskih dogodkov na tem območju Karavank.

Program pohoda konec maja ne bo bistveno drugačen. Alpinisti in gorski reševalci bodo morda nekoliko spremenili pot na vrh, predvsem pa bodo poskrbeli za varen in prijeten vzpon in povratek v dolino. Proslava s podelitvijo priznanj deset kratnim udeležencem bo kot običajno pri Valvazorjevem domu.

Odslej organizacijski odbor deluje pri Občinski konferenci SZDL na Jesenicah in ne več pri borčevski organizaciji in koordinacijskem odboru planinskih društev jeseniške občine, z namenom izboljšati organizacijo pohoda in zagotoviti bolj sistemsko zbiranje denarja. Pohod konce maja bo tudi cenejši, saj je doslej izvedba pohoda v zahtevnih zimskih razmerah zahtevala večdnevne priprave poti, prenos opreme do Valvazorjevega doma, da drugih stroškov niti ne omenjamo.

Člani organizacijskega odbora so prepričani, da bodo tisoči planincev in drugih ljubiteljev gora ostali zvesti pohodu tudi konec maja. Lahko se jim bodo pridružili še tisti, ki doslej morda niso imeli poguma, da bi se v zahtevnih zimskih razmerah povzpeli na vrh Stola. To bo seveda nova vzpodbuda pohodni dejavnosti, ki predstavlja pomembne del bogate rekreativne dejavnosti pri nas. J.R.

Nogomet

Vozila:Jesenice
3:2 (0:1)

Strelca:Husič, Stankovič
Jeseniški nogometaši, ki so začeli s pripravi za novo spomladansko sezono že 7. januarja, so v sredo, 8. februarja, odigrali svojo prvo tekmo v letošnjem letu. Gostovali so v Novi Gorici pri moštvu Vozila, članu slovenske nogometne lige.

Jeseničani so nastopili z zelo pomlaje-no ekipo, saj v Novi Gorici zaradi poškodb in službe niso nastopili Ibrahimo-vič, Džamastagić, Čatak, Radić, Trkulja in Sučur. Če upoštevamo tudi to, da so Jeseničani prvič stopili na suho igrišče, je vtis s te tekme zadovoljiv. Tekma je potekala ob terenski premoči domačih, ki pa si niso mogli pripraviti kakšne boljše priložnosti za zadetek. Jeseničani so se bolj orientirali na protinapade in takšna igra se jim je dokaj posrečila, saj so nekajkrat lepo prodrli pred gol domačih. Enega takšnih protinapadov je v drugi polovici prvega polčasa lepo zaključil Husič s strelom s kakih 20 metrov in žoga je končala v desnem spodnjem kotu domačega vratarja. Se eno lepo priložnost so imeli, ko je Razboršek s kakih 10 metrov streljal, vendar je zadel enega domačih igralcev v nogo, odbite žoge pa ni uspel spraviti v prazen gol.

Drugi polčas so Jeseničani zaigrali še boljše in so se dokaj enakovredno kosali z domačini na sredini igrišča in le nekaj minut zatem je po lepem prodoru Razborška, ko je preigral celo obrambo domačih in gol podal prostemu Stankoviču, le-ta lepo plasiral žogo s kakih 16 metrov v gol. V zadnji četrtini tekme pa so Jeseničani omogočili po dve prejšnji zadetki. Prvi gol so domačini dosegli po lepi akciji celega napada, drugega iz

enajstmetrovke, ki ni obstojala, tretjega pa po napaki jeseniške obrambe v zadnji minuti tekme

Nastopili so: Tokić, Kačar (Mujezinović), Mitrović, Pivač, Kondić, Omanović, Hadžić, Bešić (Kuvek), Husič, Razboršek, Stankovič

Svoboda (Ljubljana):Jesenice
3:0 (1:0)

V soboto, 11. februarja, so Jeseničani gostovali v Ljubljani pri Svobodi, članu prve slovenske lige, in tekmo izgubili s 3:0. Tokrat so Jeseničani prikazali še boljšo igro in le učinkovitost je manjkala za ugodnejši izid. Igrišče je bilo tokrat mehko in ugodnejše za igro kot v Novi Gorici, obenem pa je bilo potrebno več moči za 90 minut enakomernega tempa in to se je Jeseničanom maščevalo, saj se niso dolvolj fizično pripravljali. Ta tekma je v primerjavi s prejšnjo pokazala napredek pri organizaciji igre, ki je bila bolj tekoča, pa tudi precej več lepih akcij je bilo izpeljanih, žal brez uspešne realizacije. Tako so priložnosti zapravili Husič, Sučur, trikrat, Kuvek in Hadžić.

V prvem polčasu so Jeseničani prejeli gol iz 11-metrovke (upravičeno dosojena) in ta rezultat so držali vse do zadnjih minut. Drugi in tretji gol so Jeseničani prejeli v zadnjih minutah, ko jim je popustila koncentracija, predvsem zaradi pomanjkanja kondicije. To je ob trenutno premalo agresivni igri, ko ima nasprotnik žogo, trenutno največji problem, ki ga bo treba do začetka prvenstva odpraviti.

Nastopili so: Tokić (Mujezinović), Trkulja, Radić (Sredanović), Pivač, Džamastagić, Omanović, Hadžić (Kuvek), Kondić, Husič (Basta), Razboršek (Kačar), Sučur

NO

Obvestilo

Zveza vaditeljev, učiteljev in trenerjev alpskega smučanja Slovenije — področni zbor Jesenice obvešča, da je razpisni tečaj za vaditelje alpskega smučanja preložen za 14 dni zaradi pomanjkanja snega.

ZVUTS — PZ Jesenice

Delovna konferenca in družabni večer

Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela obvešča svoje člane, da bo v soboto, 18. februarja, ob 18. uri v dvorani Kulturnega doma Julke in Albina Pibernik delovna konferenca društva. Po delovni konferenci bo družabni večer, igra trio Bak.

Vabljeni!

(st.pionirji)

Pokal Šumi-Nov uspeh Jeseničanov

Drugi turnir pokala Šumi je potekal v soboto, 11. februarja, v Kranju, kjer sta poleg domačinov sodelovali še ekipi iz Radovljice in Jesenic. Prvo tekmo so Jeseničani igrali proti Radovljici in zmagali z rezultatom:

Jesenice : Radovljica
65:34 (36:13)

Kakor na prvem turnirju tudi sedaj pot do zmage ni bila težka.

Koše za Jesenice so dosegli: Sajovic 10, Šaula 13, Zaveljčina 10, Sarahatlić 6, Božić, Bobača 6, Ponjavič 4, Dončič, Kristan, Valentar 16, Gjorgjevski.

Tekma proti Kranju pa je bil spopad dveh favoriziranih ekip za osvojitev prvega mesta v tem tekmovanju. To je razplet dogodkov na tekmi tudi potrdil. Zmaga je tokrat pripadla Jesenicam z rezultatom:

Kranj : Jesenice
38:43 (19:22)

V prvem polčasu sta bili ekipi enakovredni. Do desete minute sta se menjali v vodstvu, nakar so si Jeseničani priigrali neznatno prednost treh točk. V drugem polčasu pa so do desete minute Jeseničani prikazali precej boljšo igro od nasprotnika in ta del dobili v svojo korist z rezultatom 21 : 8 ter tako povedli za 16 točk.

Nato pa je bila v zadnjih petih minutah tekme na igrišču prava drama, kateri sta